

Na této pláni nevane vítr. Nebe, jež se nad ní klene, je bezbarvé a zdola lze stále vidět vesmír a hvězdy. Třebaže na ni svítí slunce, neohřívá ji. Kdyby ně kdo tleskl, nebylo by to slyšet.

Nad vrstvami kamení, starými ne známo kolik stamilionů let, spočívá krusta bahna a půdy, pocházející z doby, kdy byl na pláni dosud život, protože planeta měla ještě atmosféru. Pak byl ale Trokan vyvržen z domovské hvězdné soustavy a líbezná kvetoucí krajina se proměnila v zbrázděnou pouštinu. Před neznámo

kolika stamiliony let - než byl Trokan přemístěn do Sluneční soustavy. Než Cizinci vyslali na oběžnou dráhu sondy a označili Trokan za odpornou zrudu, kterou nikdo nechtěl a která přece jen zachránila život ve Sluneční soustavě.

Tato pláň má přítomnost a budoucnost - a také minulost.

×   ×   ×

Z hlubiny se dral rachot svědčící o tom, že se v podzemí pohnuly tisíce krychlových metrů zeminy. Měl infrazvukovou frekvenci, šířil se vrstvami usazeniny a zanikal ve vzdálenosti několika set metrů. Cosi se zachvělo; kámen, který po miliony let nezměnil svůj sklon a po statisíce let hrozil zřícením, se ve vteřině převrátil.

15. září 1222 nového galaktického letopočtu, platícího ve Sluneční soustavě, vytryskla do bezbarvé o fontána písku a vytvořila oblak zvířeného prachu. Ale jen na tři čtyři vteřiny. Protože zde nebyla žádná atmosféra, spadla písečná zrnka dolů stejně rychle jako olověné broky.

Nad plání zavládl klid. Kameny, u nichž hrozilo zřícení, pořád ještě stály na svých místech. Náhle se několik z nich překotilo a krátce nato se vynořila nepatrná kovová lesklá špička. Byla tak odolná, že by se do ní nedalo rýpnout ani tím nejtvrdějším materiálem. A ani termozářič by ji neohřál o jediný stupeň Celsia. Kov se vyznačoval hustotou, jaká se v přírodě V Mléčné dráze se nikdy nikomu nepodařilo vyrobit takový kov. Ten ostatně ne byl vyroben, nýbrž vznikl vícerozměrným fyzikálním procesem.

Kovová špička nyní vyčuhovala několik centimetrů do volného prostoru, jako by se chtěla přesvědčit, zda již dosáhla cíle.

Už je to tu. Teď! Na povrch! Od startuj svůj program!

Za hrotem se objevilo válcovité těleso. Kdyby je někdo pozoroval, nej spíš by je nazval „vrtací hlava“. Vy sunulo se na kousek z půdy a jeho pohyb se zastavil. Vzápětí se začalo zvětšovat. Zprvu o 30 centimetrů a zakrátko o dvakrát tolik. Tunel, jímž se těleso vysouvalo vzhůru, se pod ním pomalu zasypával a proměňoval se v pevný podklad.

Vrtací hlava se ve skutečnosti rozbalila a vícerozměrný proces, při němž vznikala kov, se poznenáhlu zastavoval. Několik kulových sfér se navzájem proniklo a praskaly jako plynem naplněné balóny. Matérie se však přeskupila a z lívance bláta se vytvarovala krychle. V té vznikaly z energie spoje a kabely a z čistého vzduchoprázdna čtvercové vzory. Krychle sama však nebyla funkční, představovala pouze jakési mezistadium.

Šest jejích stěn se náhle změnilo v popel, ze kterého povstalo těleso raketového tvaru, jehož špička ukazovala do oblohy klenoucí se nad Trokanem.

Vtom raketa poskočila vzhůru a rychle dosáhla výšky dvaceti metrů. Stříbřitá třpytivá slupka se roztrhla a objevil se vnitřek jakoby složený z tekutých krystalů, který se dral ven, a na filigránských vzpěrách vyrostla jakási katedrála. Dolů kanul kámen, ale po chvíli se

padesátimetrový stalagmit zbortil a proměnil ve spirálu, která vzápětí opět vystřelila vzhůru. Generuj tvary! Přetvoř se, shlukuj se, dokud nebudeš funkční! Dvě stě metrů. Tři sta.

Když bylo těleso dlouhé 500 met ů, jevílo se jako smolně černá věž, jako pozůstatek z počátků veškeré inteligence, kdy Tvoření bylo ještě mladé a Řád se teprve začíná utvářet. Při šestisetmetrové výšce byl vidět obrovský válec a krátce nato kád' s děravými stěnami. Předposlední stádium proměny stroje vypadalo jako moderní Chaos, jako sošné dílo skupiny schizoidních tvůrců, skládající se z milionů bláznivých detailů.

Aparatura vytvořila dohromady celek, těleso se několik vteřin převracelo naruby, spoje se přerušovaly a vznikaly nové. A nakonec se znovu objevila tatáž vrtací hlava, která se prodrala z podzemí již na začátku. Až na to, že nyní měřila 1089 metrů a její průměr činil 489 metrů. Těleso mělo zhruba čepovitý tvar a bylo složeno jakoby z tuctu zdrsnělých, vzájemně se pronikajících koulí. Hrubý plášť vypadal, jako by byl zhotoven z pískově zbarveného přírodního kamene. Ve skutečnosti však byl tvrdší než jakákoli ocel.

Ted'! Nechť to začne!

V téže vteřině se vrtací hlava pustila do práce.

Hvězdy, jež bylo možné pozorovat z povrchu, náhle změnily svá postavení. Místo aby se pomalu přesunovaly po obloze, začaly v několika vteřinách kroužit a vířit.

Trokan zůstával netečný. Pouze světlo, jež dorazilo na jeho povrch, zkreslovaly prapodivné efekty.

V té chvíli bylo možno pozorovat rotující hvězdnou oblohu, celý rok v jediném okamžiku. Brzy za každou hodinu uplynulo celé desetiletí. Trokan se otáčel čím dál rychleji jakoby nadsvětelnou rychlostí. Šmouhatá hvězdná obloha zmizela. Bylo to na posledy na 250 milionů let, kdy na pláň a na vrtací hlavu dopadlo přirozené světlo.

Místo toho zuřila nad Trokanem šedá vířivá bouře a na zvrásnělý po vrch se sneslo šero. Zjizvená tvář planety se skryla v olovené mlze.

Tak začal první a zároveň poslední den, neboť již neměla přijít žádná noc.

× × ×

V osmisetmetrové výšce nad Trokanem se otevřelo maličké okénko a ven s vysunula umělá paže. Lopatovitá plocha na jejím konci se náhle obrátila — a upustila dolů něco, co předtím lež na povrchu.

Byla to černá ruka se dvěma palci a dvěma dalšími prsty. Pahýl byl za krvácený a případný pozorovatel by si mohl všimnout, že byla oddělena od zápěstí neznámého tvora rozžha veným, tupým předmětem.

Nijak se nedalo poznat komu patřila, nebylo ani možné říct kdy, jak a kde došlo k barbarskému činu.

Ruka dopadla na měkkou zemi, zavrtala se hluboko do ní a rozprskla se. Byl to první organický materiál, který se po dlouhé době na planetě objevil. Ruka přirozeně nežila vlast ním životem, v lékařském smyslu byla mrtvá. Její tkáň však obsahovala miliony a miliony jednobuněčných organismů, bakterií a choroboplodných zárodků.

99 procent jich během několika málo minut zahynulo ve vzduchoprázdnu a chlad je proměnil v ledový materiál, ve zmrazenou kvaziorganickou tkáň.

Jediné procento však přežilo.

Na tomto místě vystupovalo na po vrch Trokanu kamení obsahující kyslík. Atmosféra, která kdysi na Trokanu byla, se udržela v zemi. Nebylo možné ji dýchat a existovala jen ve vázané podobě. Nicméně stačilo to, aby přežilo několik odolných bakteriálních kmenů.

A tak se do mrtvého světa dostal život.

Vznik a zánik pod mikroskopem. Růst v nepatrných krůčcích.

× × ×

Kamení na pláni se měnilo, jeho barva přecházela od směsi šedé a hnědé k jakémusi stěží určitelnému zelenkavému měňavému odstínu.

Ten se během jednoho desetiletí rozšířil v okruhu tří kilometrů, a pak to bylo náhle deset kilometrů. O sto let později se již nedala vést jedno značná dělící čára mezi „živým“ a „neživým“. Proces neprobíhal lineárně, závisel na rozdílných podmínkách, které si život nacházel na nejrůznějších místech.

Po tisíci letech se zdálo, že se bakteriální lavina zastavila; táhla se na území o délce pět set a šířce tři sta kilometrů.

Evoluce na Trokanu postupovala jen velmi pozvolna. Nakonec ale vznikl mutovaný bakteriální kmen, který byl mnohem lépe přizpůsoben místním podmínkám.

Plocha, kde se vyskytoval, se rozrostla do délky tisíce kilometrů. Protože na planetě již dávno — snad sta miliony let — nebyly žádné oceány, nečlenil se povrch na jednotlivé kontinenty. Trokan sestával z jednoho obrovského souvislého územního masivu. Bylo jen otázkou času, kdy se plocha prodlouží na dva, tři nebo čtyři tisíce kilometrů.

Několik málo vyvýšených míst dalo vzniknout vlastnímu druhu mikroživota, stejně jako bývalé pouště hostily jiný, speciálně mutovaný druh.

Na to, aby bakterie dobyly celý povrch, potřebovaly pět milionů let. Životní procesy postupně uvolňovaly vázaný kyslík a vypouštěly do vzduchoprázdna dusíkaté a uhličitě látky. Po deseti milionech let by už pozorovatel nemohl mluvit o vakuu, nýbrž o velmi řídké atmosféře. A o sto milionů let později se plynový obal nasýtil natolik, že se na Trokanu dalo uzpůsobenými plícemi dýchat.

Vrtací hlava dohlížela ze své výše na nepatrné krůčky vzniku a zániku.

Trokan měl fázi chladnutí již dávno za sebou a nyní se začal opět za hřívát. Vířivá mlhovina obklopující planetu vyzařovala chladné a teplé světlo, radioaktivitu, infračervené a ultrafialové záření — zkrátka široké spektrum viditelných a neviditelných vln. Z kamení na povrchu, jež se nepohnulo po celé eóny, se znovu zvedaly strmé horské hřbety a čněly vysoko do nebe. Vznikaly kontinentální kry a první sopky po milionech let chrlily svůj žár do řídkého ovzduší, jež se brzy zamořilo sírou.

V podzemí se hromadily obrovské vodní nádrže a byly vytlačovány k povrchu. Po 120 milionech let začal plání protékat úzký potůček, který postupně zmohutněl v řeku.

A voda odkudsi přinesla kmen řas; formu života, jež vysoko čněla nad bakteriemi a měla pozoruhodně vyspělý stupeň organizace.

S černou rukou jež byla na počátku všeho, se tento život nedal srovnávat. Souhlasily pouze určité molekulární skupiny. Původní bytost musela rovněž existovat v závislosti na

kyslíku. Před 120 miliony let relativního času. Mimo Trokan to znamenalo asi třicet let. Bylo teoreticky možné, že bytost dosud žije.

Kdyby mohla přehlédnout plán, jistě by zaujatě pozorovala připraveného červa, dlouhého pouhých pět milimetrů.

Zemřel, protože na pláni nenalezl vhodné podmínky k životu. Zatím sem nepronikl onen druh řas, který mi se živil. To jim trvalo ještě mnoho tisíciletí. Jeden rostlinný druh vytlačoval druhý; vyšší vývojový stupeň požíral nižší.

Nový život předpokládal spojení rostliny a živočicha, jeden bez druhého nemohl existovat.

Červi opouštěli vodní prostředí a měnili se. Tvorové dýchající plícemi se vyvinuli za tři miliony let. V kamení nacházeli rostliny, jež se rovněž přizpůsobily životu mimo vodu. Vyrůstaly a odumíraly první lišejníkové pásy a vytvářely tenkou humusovou vrstvu.

Členovci se pohybují po zemi na nožkách. Neplazí se již, nýbrž hop kají, běhají a krouží se.

150 milionů let poté, kdy na povrch planety dopadla černá ruka, se Trokan proměnil v živoucí svět.

Protože podmínky byly všude stejné, neboť nebyl ani den, ani noc, ne rozdělovaly povrch žádné oceány, po celé planetě se rozšířila step. Určité živočišné druhy, které byly kdysi dominantní, neudržely v průběhu stamilionů let své vůdčí postavení. V krajině, jež toho nabízela málo k přežití, se vyskytovalo pouze několik forem života.

Trvalo tedy dalších 200 milionů let než život dospěl do vyšší vývojové fáze. Nejvyspělejší živočichové se dělili na dva poddruhy, které však mutovaly natolik rozdílně, že kromě genetických styčných bodů měly stěží něco společného. Jedni se živili převážně rostlinami, občas také mršinami. Z druhých se vyvinuli lovci. Byli to první dravci na Trokanu. Štvali a strhávali ve stepi vše, co měřilo víc než několik centimetrů.

V tomto okamžiku by se evoluce mohla zvrhnout, protože život na planetě se nevyznačoval rozmanitostí. Ztráta třeba jen jediného druhu by skončila katastrofou a vrhla by evoluci zpátky o celé věky.

Avšak dravci a býložravci byli ve stepi v rovnováze.

240 milionů let od chvíle, kdy se poprvé objevila vrtací hlava, existovaly na Trokanu již velmi vyvinuté formy života.

A za dalších pět milionů let se plání rozlehl první artikulovaný zvuk. Byl to varovný křik, který se skládal ze zvláštního sledu souhlásek a samo hlásek.

Vrtací hlava zaznamenala, že na Trokanu vznikla podle programu první inteligence. Přijala výkřik svým zvukovým receptorem a pokusila se

jej analyzovat. Ještě to nebyla řeč — na to byly hlásky málo odlišené — ale brzy, to program uvnitř věděl přesně, brzy nastane ta pravá chvíle.

× × ×

Kdy to nastane? ptá se Kummerogův program.

To se nedá zatím určit, odpovídá Stroj. Existuje nějaký hrubý propočet? vyzvídá Kummerogův program.

Ne, žádný. Účast biologických složek sama o sobě vylučuje jakýkoli propočet, odpovídá Stroj.

Čím nižší počet stamilionů let, tím lépe pro Kummeroga, naléhá pro gram.

Vezmu to v úvahu, slibuje Stroj.

× × ×

„Počkej!

„Cože?“

„Tak počkej!

Tón družčina hlasu Edegonavaro val. Dlouhou dobu táhli se stádem ze severu na jih podél hor do nížinných stepí. Měli k tomu dobrý důvod. Tou dobou totiž směřovali na jih také žrou ti a ukázalo se, že je dobré je sledovat, protože poblíž jejich stáda měli mnohem větší šanci zůstat naživu a několikrát se spářit, než kdyby se pro tloukali sami.

A nyní stádo opustili. Edegon v téže chvíli pochopil, že se dopustili obrovské chyby. Jeho družka předtím slyšela zázračné zvěsti o bezpečném místě stranou stezek, kudy putovala stáda. Muselo být docela blízko, tam, kde končila step.

„Tiše, Edegone!“

Strnul. Hlalada měla mnohem jemnější sluch a bylo dobré okamžitě uposlechnout jejího varování. Již ně kolikrát mu takhle zachránila život.

Edegon měl oproti ní mnohem větší tělesnou sílu a snadno vyhrabával kořínky a hlízy. Když zabral, dokázal dokonce vyrvat ze země celý keř. Ně kdy měli štěstí a skrývalo se pod ním tolik potravy, že jim vystačila od jed noho spánkového období k druhému.

Hlalada ukázala kamsi doleva. Tra viny se kolébaly v mírném vánku a nikde nebylo vidět nic neobvyklého. To však ještě nic neznamenovalo, neboť věčně hladoví gnostové byli mimořádně hbití a obratní.

„Kolik?“ zamumlal.

„Pět nebo šest,“ hlesla.

„Jsou blízko?“

„Co by kamenem dohodil.“

Edegon si uvědomil, že už jsou vlastně mrtví. Ledaže by se k nim gnostové blížili z návětrné strany, kde nemohou cítit pach kherrahů. Edegon a Hlalada se příkrčili jak nejvíce to šlo a strnuli — staly se z nich pulzující hrby na písku.

Gnostové se určitě podívali naším směrem. Ledaže nás větrí. Pak... ,

A vtom už také přicházeli.

Gnostové byli dvakrát větší než kherrahové, měřili nejméně čtyři metry a jejich černá těla oplývala nejtvrdějším svalstvem vůbec. Sloupovité nohy jim umožňovaly skákat až osm metrů daleko a svými spáry do kázali lámat kámen.

Bylo jich vskutku šest. Špičaté hlavy měly zakončeny vražedným chrupem, který dokázal rozdrtit kherraha nebo žrouta snad ve vteřině.

Edegon věděl, že je dříve či pozdě ji čeká totéž. Každý kherrah takhle jednou skončil a Edegona nikdy ne napadlo, že by zemřel jinak. Útulek u řeky, o němž se doslechli, jirn také neměl sloužit k úniku před smrtí, jen si chtěli prodloužit život, vychutnat jej do posledního doušku a usnadnit si období páření.

Vtom se jeden z gnostů zničehonic zarazil a ostatní se zastavili rovněž!

„Klid, Edegone...!“

Užuž skoro vyskočil, ale Hlalada ho jemně pohladila po boku. Okamžik hrůzy pomíjel velmi, velmi pomalu. Kdyby Edegon zazmatkoval, gnostové by je sežrali.

Hlava černého tvora se trýznivě klátila sem a tam. Nejspíše to byl jejich vůdce; tmavýma očima si měřil hned tun, hned zas onen pruh stepi. Edegon se málem neodvážil dýchat. Pak pozornost dravců upoutalo něco jiného. Rychle zamířili na druhou stranu a brzy jim zmizeli z dohledu.

„Ted‘!“ hlesla Hlalada.

Edegon se na nic neptal a oba V běhu tak rychle, jak jen jim to terén dovolil.

Jeden z šestice gnostů uprchlíky zvěřil, ale nedokázal přesně zaměřit kde jsou; nicméně dravci nyní věděli, že někde nablízku je divoká. Urči tě se vrátí. Vítr dokázal přenést pach na velké vzdálenosti, a proto se mnohdy objevoval na těch nejroztodivnějších místech.

Šlo o to utéct od dravců co nejdál. Edegon a Hlalada se hnali vpřed hbitým krokem stepních tvorů, trupy se jim kolébaly ze strany na stranu a z plic se jim dralo pisklavé chrče ní.

„Počkej, Edegone!“ zasípala jeho družka a zastavila se. „Ted‘ se musíme rozhodnout, kam se vrátíme.“

V zásadě si mohli vybrat. Bud‘ se pokusí vrátit ke stádům, nebo si pro razí cestu vpřed, k bezpečnému místu na konci stepi. Rozhodnutí jim ulehčilo, když se na západě, kudy táhla stáda, znovu objevili gnostové. Určitě to však byla jiná tlupa než ta, s níž se setkali před chvílí.

Ústupovou cestu tedy měli odříznutou. Udělali široký oblouk a pokračovali vpřed. Když byli unavení, pro spali se a snažili se pokud možno vyhýbat gnostům.

Zakrátko se před j na obzoru vynořila podivná hora. Byla vysoká nejméně jeden kilometr a tyčila se osaměle uprostřed pláně. Měla tvar, s jakým se ve stepi tonoucí v šeru ani ve vzdálených horách nesetkali. Byla tak strmá, že by ji nikdo nedokázal zlézt. Nevypadala, že by se na ní dalo ukrýt před gnosty.

„Přesto to musí být to místo, Edegone,“ prohlásila jeho družka. „Útulek, o kterém jsem slyšela. Má barvu jako světlý písek, přesně takovou, o jaké mi vyprávěli. Musíme ještě najít řeku a budeme u cíle.“

Šli několik hodin a hora před nimi se úctyhodně zvětšovala. Několikrát si odpočinuli a rychle se najedli. Snažili se oddálit nezbytný spánek jak jen to šlo.

Když jim zbývala pouhá hodina cesty, došlo ke katastrofě. Edegon se čirou náhodou otočil, protože měl dojem, že něco ucítil. Daleko vzadu zahlédl v travinách rychlý pohyb. Něco se tam vzápětí přikrčilo. Muselo to být něco velkého.

Edegon se nemýlil. Byli to gnostové. Povedlo se jim je vysledit. V té chvíli vál vítr proti kherrahům a odnášel jejich pach přímo k černým lovcům.

Gnostové vyskočili a Edegon s Hlaladou se rozběhli. Široko daleko ne viděli žádnou skrýš. Měli velký náskok, bylo však jen otázkou času, jak dlouho jej udrží. Vydávali ze sebe poslední, ale jejich plícím se nedostávalo vzduchu. Gnostové měli mnohem větší hrudníky a silnější svaly — a navíc čelisti s mohutnými zuby a obrovský hlad.

Když se Edegon na zlomek vteřiny podíval do strany, spatřil pulzující orgány v těle své družky:

Zakrátko bude konec.

Hora se stále zvětšovala. Pokud budou mít štěstí, doběhnou k ní právě včas.

A potom?

Edegon si zhrozně uvědomil, že se po hoře nedá vyšplhat, ani v ní nejsou jeskyně. Nebyla obrostlá křovím jako jiné a nikde na ní neviděl jediný trs trávy. Vypadala, jako by její povrch pravidelně spásali neviditelní žrouti.

„Edegone!“ vykřikla Hlalada. „Už jsou za námi!“

V běhu se ohlédl a v zádech ucítil chrčivý dech gnostů. Zděsil se.

„Hlalado!“ zařval, a to mu dodalo sílu. Mezi dvěma skoky si všiml, že kus dál vpředu je travnatá půda pře rušena stříbřitě se lesknoucím pásem. Bylo mu jasné, že mají neuvěřitelné štěstí.

„Ještě pár skoků, Hlalado!“ pobídl družku.

Gnostové jim supěli v závěsu. Bylo známo, že umí mluvit, že používají stejná slova jako kherrahové. Nikdy však ale ani necekli, když se hnali za úlovkem, nanejvýš pískali. Nešlo jim o nic jiného, než o úlovek.

Edegon a Hlalada proběhli mezi posledními trsy a vrhli se mohutným skokem do vody, rozdělující pláň na dvě poloviny.

Na světě bylo jen málo řek. Tahle byla široká čtyřicet kroků a její proud se valil přímo k hoře. Když byli de set metrů o břehu, pleskla o vodu těla gnostů. Dravci nebyli příliš dobří plavci, takže kherrahové zvýšili svůj náskok.

S rozechvělými údy se vyškrábali na břeh, ale na odpočinek neměli čas, protože jim gnostové opět dýchali na záda. Zatímco se černá těla jejich pro následovatelů vynořovala z vody, kherrahové již urazili polovinu vzdálenosti k hoře.

Údy bolí, dechu se nedostává. Konec. Je po všem.

Nemělo to smysl, byli čím dál pomalejší. Edegon pochopil, že se pachtí marně, že bude možná jednodušší za stavit se a počkat na šelmy. Avšak představa, že je rozdrť mezi zuby a sežerou, ho naplnila takovou hrůzou, že běžel mechanicky dál. Nebyl schopen se rozhodovat, přesto ho cosi pulujícího hluboko v jeho nitru pohánělo dál.

Hora byla obrovská. Za několik vteřin doklopýtal k chladnému pláští, na okamžik se o něj opřel a sesul se k zemi jako pytel.

Hlalada dřepěla vedle něj a společně hleděli na gnosty, kteří obklopili svou kořist a kanili. Kherrahové neměli kam ustoupit.

„Je po všem...“, zachrčel Edegon

„Všechno bylo marné. Tady není žádná skrýš, byly to jen povídačky.“

„Co ale řeka, Edegone? Neříkali, že řeka skýtá bezpečí?“

„Nejspíš mysleli jinou.“

Dravci se vítězoslavně vztyčili před oběma nešťastnými kherrahy, ale přesně ve chvíli, kdy po nich chtěl první gnost seknout spáry, se ozval jakýsi hlas:

„Počkej!“

Gnostové sebou trhli a stáhli se. Edegon nechápavě svěsil vztažené paže.

POČKEJ. POČKEJ. POČKEJ.

Kdo to promluvil? Nikdo nevěděl. Edegon, který se už rozžehnal se životem, se rozhlédl a pokusil se zvětřit mluvčího nosem, ale necítil nic než pronikavý zápach gnostů a Hlaladi nu slanou vůni.

POČKEJ. POČKEJ. POČKEJ...

Bylo to vlastně nemožné, ale Edegon slyšel, jak Hlalada opakuje stále znovu ono jediné slovo.

POČKEJ. POČKEJ... Jak zvučný a řezavý byl její hlas!

Vůdce gnostů náhle změnil útočný postoj, napřímil se a v jeho odpudivém, uslintaném dravčím obličejí se zračila hrůza. Vzápětí nechápavě za chrčel : „Ta hora mluví!“

Bylo to možná poprvé, kdy nějaký kherrah uslyšel mluvit černého tvora v těsné blízkosti. A navíc Edegon mohl z jeho hlasu vycítit zděšení a stěží ovladatelnou paniku.

Hora přece neumí mluvit! Nebo snad přece jen ano?

POČKEJ. POČKEJ. POČKEJ.

Gnostové se vmžiku otočili a jako na tajný povel se rozběhli zpátky k obzoru.

Edegon a Hlalada pochopili, že dravci utíkají před tajemným hlasem. Dlouho o tom však nepřemýšleli a přijali bez váhání šťastný zásah osudu. Byla hora opravdu onou záhadnou skrýší? Co ale potom ten hlas? Odkud přicházel? Nezachránila nás hora třeba záměrně?

POČKEJ. POČKEJ. POČKEJ.

Nebyli schopni sdílet paniku černých dravců. Ani trochu jim nevadilo, že existuje mocná bytost, která k nim mluví skrze kámen — byli rádi, že zůstali naživu.

Oba kherrahové se uklidnili, i když se v následujících minutách ozýval hlas stále znovu. Prostě jej neposlouchali, posadili se, spoustu hodin odpočívali a hodně jedli.

Když se třikrát čtyřikrát vyspali u hory, cítili se naprosto v bezpečí. Chránění v lůně krajiny bez gnostů, kde kameny umí mluvit. Tu a tam se pokusili hlasu odpovědět, vždyť je koneckonců zachránil. Avšak nic jiného než: „Počkej, počkej,“ Edegon a Hlalada neslyšeli.

Čas trávili výhradně pářením, spánkem a hledáním potravy. Protože na blízku tekla řeka, byly zdejší travní hlízy dvakrát větší než jinde. Hlalada se zakulacovala čím dál víc a to bylo jen dobře mohla zásoby skvěle využívat po dobu své březosti.

Ani jeden z nich by nebyl schopen říct, kolik času mezitím uplynulo. Zpohodlnělost jim však nevydržela nadlouho. Po zdánlivě nekonečné době odešli z čiré nudy a z určité touhy po dobrodružství od mluvící hory. Kdo žil jako kočovník, nedokázal se usadit natrvalo.

Rozhodli se, že se připojí k tlupě kherrahů, pobývajících u stád na úpatí hor. Nikdy tam ale nedošli, protože na druhém břehu řeky číhala horda gnostů a Edegon a Hlalada natolik ztloustli, že nedokázali rychle utíkat. Stále čekali, že uslyší ono charakteristické: POČKEJ, POČKEJ, POČKEJ! Dokonce i ve chvíli, kdy klopýtli a ocitli se v obklíčení...

Když se vůdce gnostů chystal pozřít Edegona, kherrah se poslušně uklonil. Hora byla příliš daleko, než aby mohl zřetelně slyšet její hlas.

× × ×

Bezpečné místo v pláni upadlo na dlouhý čas v zapomnění. Protože leželo stranou žroutských stezek, stěží by do jeho blízkosti zabloudil byt' jediný kočovník.

Nastala doba, kdy kherrahové začali všechno pojmenovávat. Zalíbilo se jim vynalézat stále nové výrazové formy a řeč se pro ně náhle stala důležitá. Šedivé, neustálým vířením bičované nebe, povrch skládající se z rozličných kamenů a půdní vrstvy, ovzduší, a dokonce i nepřetržitě plynoucí čas — to vše dostalo své Oběma nejdůležitějším druhům žroutů se říkalo podle zevnějšku Krátko- rožci nebo Rudokožci. Gnostové se nazývali stejně jako dřív a jejich jméno se vyslovovalo stálá s patřičnou bázní.

Zato pojmenování vlastního rodu, drnčivé krátké „kherrah“ se časem změnilo. Tvrdá počáteční souhláska se změkčila na „h“ a konečný tvar zněl „herreach“.

Vyvstaly nezvyklé otázky, jako na příklad: Musí gnostové pořád zabíjet a žrát herreachy? Nebo by se to dalo nějak změnit?

Gnostové byli velcí, silní a nepřemožitelní. Herreachové se jich báli. Černí netvoři se vždycky objevovali ve čtyř až šestičlenné tlupě. Nakonec zvítězila revoluční že tisíc Herreachů by možná dokázalo takovou dravčí smečku přemoci.

Nicméně od nápadu k jeho uskutečnění vedla ještě dlouhá cesta. I když tisíc herreachů bylo silnějších než šest gnostů, zdaleka ještě nevěděli, jak svou převahu využít.

Nakonec se našel kočovník zvaný Jahel, který vymyslel jednou provždy převratnou změnu. Jeho nápad spočíval v tom, že shromáždil několik stovek herreachů, žijících na určitém území, a každý z nich měl v ruce kámen nebo tvrdý travinný kořen

zkrátka něco, čím by mohl udeřit nebo co by mohl hodit.

Když Jahel poprvé vyslovil tuto myšlenku, byl ještě velmi mladý. Než se uskutečnila, bylo zapotřebí čtyř tisíc spánkových období a on měl za sebou polovinu života.

Vyčkávali, až vyhládlí dravci zaútočí ve větším počtu, a překvapili je tím, že kořist před nimi neutíká, nýbrž jedná podle předem stanovené ho plánu. Každý herreach držel v ruce připravený kámen — všichni čekali na to, až černí lovci zaútočí.

První výpad byl tak nečekaný, že se gnostům podařilo zabít hodně herreachů, ale vzápětí se na ně snesla sprška ostrých kamenů a černí dravci s bolestným vytím ustoupili. Ten den herreachové poznali, že gnostové mají zbabělou duši, protože neměli přirozené nepřátele a nikdy se ne setkali s odporem.

Zakrátko děsivý výjev skončil a dále už nepadl jediný herreach. Nepochopitelné! Životní zákony jako by se náhle obrátily naruby. Zdálo se, že jejich vítězství je konečné, a protože Herreachové nikdy předtím nic nezažili, došel Jahel k mylnému závěru, že mají od gnostů nadlouho pokoj. Byl to však klid před bouří.

Další útok přišel jako blesk z čistého nebe, a protože na něj herreachové

nebyli připraveni, padla za oběť gnostské žravosti Jahelova družka, následovaná sedmi dalšími. Zdálo se, že se všechno vrátilo ke starému. Nyní alespoň herreachové věděli, že musejí být neustále ve střehu, že jediný úspěch v boji s černými dravci ještě zdaleka nic neznamená.

Jahel kolem sebe shromáždil tucet zvlášť srdnatých spolubojovníků. Od této chvíle u sebe nepřetržitě nosili kameny a dbali na to, aby nikdo z tlupy nechodil sám do stepi. Po mnoha střetnutích se stal zázrak. Po stu spánkových obdobích zbývalo z třinácti dospělých herreachů pořád ještě deset, a dokonce se jim povedlo beze ztrát a třikrát po sobě přivést na svět mladé.

Způsob, jakým se tlupa dokázala ubránit gnostům, převzali i ostatní herreachové. A po čase nikdo z nich nechodil po stepi, aniž by měl u sebe kámen.

Na sklonku života se Jahelovi při hodilo něco, co žádný herreach před ním nepoznal. Lehl si vysileně na zem a cítil, jak mu tělo vypovídá službu. Nebyl okamžitě sežrán. Gnostové, kteří se nacházeli v okolí a zvětřili jeho slabost, se k němu sice přiblížili, avšak vrhači kamenů je drželi v uctivé vzdálenosti. Opustili Jahela, teprve když dodýchal. Mrtvola vzápětí skončila v žaludku jednoho z dravců.

Jahelovo poselství se však šířilo dál, a tak zakrátko bojovali herreachové kameny proti svým odvěkým nepřátelům nejen ve stepi, ale také po celém světě. Dospělí předávali své zkušenosti a vzpomínky dětem. Stejně jako dříve putovali za stády žroutů, nyní ale vždy v početných tlupách. Doby samotářů a párů byly nenávratně pryč.

Klacky si herreachové opatrovali na územích, kde rostly dřeviny; netrvalo příliš dlouho a byl vyroben první primitivní prak.

Nebojácní herreachové se cvičili v boji proti přepadům dravců a sběrači je za jejich ochranu zásobovali kořínky a šťavnatými travinami. Tak bylo možno ubránit i slabší členy tlupy a nemoc už neznamenal automaticky smrt.

Počet stepních herreachů vůči hledně rostl a někdy nestačila potrava, kterou se podařilo najít, pro všechen. Proto se stále víc herreachů živilo 10 masem žroutů. Začali tak přímo konkurovat gnostům.

Brzy nadešla doba, kdy byli slabí jedinci vyvrhováni z tlupy a nemocní zabíjeni nebo ponecháni svému osudu. Za sto tisíc spánkových období se lidé naučili vyrovnávat s novou situací. Zeslábl rozmnožovací pud, jímž se řídili po tři čtvrtiny svého života. Rodilo se méně herreachů, a tak bylo po nějaké době opět dost potravy pro všechny.

Zato gnostů ubývalo. Herreachové

mnohdy proputovali deset spánkových období, aniž se střetli s jediným černým dravcem.

× × ×

Bohnji udělala to, co odkoukala od rodičů; svázala krátkorožce provazci upletenými z trávy a dohlížela, aby se nevzdalovali z pahorku. Když kolem táhla dvanáctičlenná tlupa herreachů, vyšli na kopec a chvíli s nimi rozmlouvali. Jen málo herreachů za jímalo, jak spoutat krátkorožce, aby neutíkali. Bohnji to udivovalo. Tato metoda měla několik výhod: mrtví krátkorožci se dali sníst vždycky, když ve stepi zavládlo období sucha a nebyl dostatek jiné potravy. Bylo možné buď počkat až pojdou sami, nebo je zabít ostrým kamenem.

Existoval však i jiný způsob. Objeví je Bohnji rodiče těsně předtím, než je chytí a sežral gnost polomrtvý hladem. Když se krátkorožci omotali kolem krku dlouhým provazem a na druhém konci se přivázal větší ostrý kámen, stačilo zvíře vyděsit a kámen vyryl do půdy hlubokou brázdou.

V ní pak za deset nebo dvacet spánkových období vyrostla svěží tráva. Když se jí Bohnji živila, cítila se silnější a zdravější. Nemusela již tak dlouho hledat potravu ani zabíjet zvířata, nýbrž jedla to, co si sama vy pěstovala.

Žilo se jí skvěle, třebaže jí to leckdy pudilo znovu kočovat a táhnout krajem s ostatními.

Po mnoha spánkových obdobích se ve stepi objevil kočovník. Bohnji ho viděla už z dálky, protože žila na pahorku. Možná přišel jen proto, že za hlédal uvázané krátkorožce. Nebo také možná věděl, kde má Bohnji hledat. Byl to urostlý herreach, měřil nejméně dva metry třicet. Při pohledu na něj si Bohnji uvědomila, jak dlouho se už nespářila.

Měl na sobě zvláštní oblečení se spoustou kapes. Nebylo zhotoveno ze žroutské kůže, ale z jiného materiálu, který Bohnji neznala.

„Zdravím tě!“ volal na ni už z dálky. „Ty jsi ta samotářka z pahorku, o níž se vyprávějí zkazky?“

„O zkazkách nic nevím,“ odpověděla. „Ale jsem ta, kterou hledáš.“

Cizinec měl nezvykle průhledné tělo a bylo jasně vidět, jak v něm kolují tělní šťávy. Měl stejně zelené šikmé oči jako ostatní, ale pohled měl mimořádně živý. Jeho dvojnásobně nadmutý nosec signalizoval, že je 'e střehu.

Bohni se bezděky stáhla. Třebaže vycítila, že doba jeho páření právě pominula, zalila ji vlna sympatie vůči neznámému.

„Mé jméno je Burg, řekl. „Nebylo snadné najít tenhle kopec, i když jsem o něm několikrát mluvil s kočovníky... Vyprávěli mi také o přivázaných krátkorožcích a o tom, že s jejich pomocí rozrýváš půdu. To je zajímavé. Přišel jsem, abych tě vzal s sebou do své vesnice.“

„Jmenuji se Bohni. Nevím co to je, ta vesnice. A vůbec odtud ne ode jít.“ ‘

„Možná budeš chtít, až ti vysvětlím, co je vesnice.“

Bohni stále pocítovala vůči cizin ci jménem Burg vřelou sympatii. Pro to mu také celou dobu naslouchala. Nějak vytušila, že nemarní čas, nýbrž má možnost se od něj něco naučit. Mluvil celé hodiny a ona zapomněla dohlížet na krátkorožce. Ani nepátrala po černých šelmách, které se možná plížily nablízku.

V duchu se už loučila s pahorkem. Ne proto, že by ji omrzela samota, nýbrž proto, že jí Burg předestřel vyhlídky, které překonaly vše, o čem kdy přemýšlela.

Oba usnuli vedle sebe a dalo se do deště. Probudili se promoklí, snědli zásoby, odvázáli krátkorožce — a za krátko nechali pahorek za sebou.

Za tři období spánku dorazili do Burgovy vesnice. Na jejím okraji stálo několik vrhačů vyzbrojených kameny, kteří měli za úkol zahnat blížící se dravce včas na útěk.

Takzvaná vesnice byl vlastně po divný shluk obydlí postavených z trávy a listí. Burg jim říkal chýše. Bohni jich napočítala necelých dvacet. Když přišlo, obyvatelé nepromokli. Mohli zalézt do chýší, kde byli v bezpečí před gnosty — dokonce i tehdy, když vrhači spali.

Kolem vesnice se páslo velké stádo krátkorožců. Uvázané byly pou ze vůdčí kusy, všechna ostatní zvířata se mohla pohybovat volně — a přece neodtáhla. Podléhala šikovní lsti, která údajně účinkovala stále.

Vesničané se živili skoro výhradně masem krátkorožců. Nyní se měl je jich jídelníček obohatit také o travu a hlízy. Co měla na svědomí Bohni, samotářka z pahorku. Naučila místní jak rozrývat půdu, na které pak rostla čerstvá tráva. Určená pole zbavili na její radu kamení, aby se dala lépe obdělávat.

Soužití ve vesnici bylo pozoruhodně dobré. Bohni se rychle naučila vážit si nové formy života. Z jejího svazku s Burgem vzešlo několik potomků. Celé stovky spánkových období uplynuly poměrně klidně a všichni zbytněli a zpohodněli z nad bytku.

Nakonec do vesnice vtrhlo násilí a přerušilo veškerý život v ní. Kolem táhlo v nepatrné vzdálenosti obrovské stádo rudokožců. Již to samo o sobě bylo podivné, neboť žrouť jindy mívali ve zvyku ubírat se schůdnějšími cestami. Vtom se stádo z ne známých příčin splašilo. Skoro to vypadalo, jako by rudokožce někdo vyděsil a nasměroval na vesnici -zá měrně.

Ze všech herreachů, kteří v ní sídlí li, se zachránili pouze Burg, Bohni a tři chlapci, kteří včas utekli za skály. Ostatní zahynuli. Zvířata je rozdupala stejně jako obděláaná pole. Jejich stádo krátkorožců strhli rudokožci s sebou. Vůdčí kusy našli později se spoutanýma nohama, ulámanými rohy a břichy rozpáranými kopyty.

Bohni a Burg yystoupili na blízký kopec a zjišťovali rozsah zkázy. Vtom se nablízku objevila temná masa tlupy gnostů. Černí lupiči byli pokryti prachem. Museli se ocitnout v samotném středu splašeného stáda.

Bohni se- přikrčila do nízké trávy, která ji příliš neskrývala, a vyhrkla:

„Viděli nás?“

„Ano,“ odpověděl klidně Burg.

„Jdou sem?“

„Ne. Jen se sem dívají. Mají k žrádlu dost mršin.“

Bohni se opatrně zvedla a viděla černé dravce, jak se zjevným potěše ním hledí na přeživší herreachy. Ne-

- jasně vytušila, že to byli právě gnostové, kteří úmyslně vyplašili stádo rudokožců. Nebála se smrti jako ta kovářka, jen ji děsilo, že lovci přešli k jiné formě zabíjení, proti které neměli herreachové obranu. Nechránily je kameny ani chýše, ani mimořádná ostražitost. S takovou zakeřností se u gnostů zatím ještě nesetkala. Vypadalo to, jako by našli zalíbení v hromadném vraždění.

Ještě že jich už nebylo tolik, jinak by zakrátko vyhubili všechny herreachy ve stepi.

Bohni a Burg se dlouho radili, co dál. Co kdyby se pokusili znovu po stavit chýše a obdělávat pole? Nové obyvatelé by do vesnice přilákali snadno. Nakonec od toho upustili, protože se až příliš báli gnostů. Když se nyní naučili zabíjet takovou spoustu živých tvorů najednou, jistě se ne nechají zaplašit jen tak.

Museli utéct co nejdál, někam do bezpečí. Bohni si vzpomněla na staré báje o skrýši na pláni na břehu řeky a o mluvící hoře, které se gnostové zdaleka vyhýbají — pochytila je od kočovníků.

Zakrátko se vydali tento útulek hledat. Strastiplná cesta jim trvala sto spánkových období, ale vyplatila se jim. Hora se tyčila do obrovské výše a byla vidět již zdaleka v šedé vířivé bouři, neustále zuřící na obloze. Kolem dokola nebyl jediný gnost, a tak si postavili chýše dřív, než očekávali.

Po krátkém váhání se k nim připojili herreachové, žijící v okolí. Brzy poznali, jak je výhodné bydlet v chýši a sklízet plody a hlízy z obdělávaného pole.

Krátkorožci a rudokožci se tornu místu vyhýbali, protože by jen s obtížemi přeplavali řeku. Trvalo proto dlouho, než herreachové shromáždili malé stádo určené k polním pracím.

Na úpatí Mluvící hory tak vznikla nejkrásnější ves široko daleko. Bohni ji a Burg ji nazvali Moond a řece začali říkat Taumond. A protože Mluvící hora udržovala jejich nepřátele v uctivé vzdálenosti, stal se Moond prvním rajským místem v dějinách herreachského lidu.

×

×

×

Dávno po smrti zakladatelů sídlilo ve vesnici tisíc herreachů. Nikdo už nevěděl kdo byli Burg a Bohni, ani neznal historii vzniku osady. Jen si uvědomovali, že v Moondu a jeho okolí jsou v bezpečí, a to je přimělo, aby se zde usadili natrvalo.

Tisícimetrovou pískově zbarvenou horu žádný z herreachů nikdy nezlezl, protože měla hladké stěny a žádné výstupky. Pokusilo se o to ostatně jen velmi málo odvážlivců; tak velká byla jejich úcta k hlasu.

Příběh neznámého herreašského předka, který již deset tisíc spánkových období přebýval v nitru hory, účinně tlumil jakoukoli zvědavost.. Také chýše a pole zřizovali vesničané v uctivé vzdálenosti od paty hory.

Někdy z ní zaznívala poselství pronášená dunivým hlasem. Obyvatelé je přijímali, a někdy si je i vštípili do paměti. Nikdy však nepochopili „co“ a především „proč“ je oslovovalo.

A tak nebyl zapomenut pouze jedi ný výrok Mluvící hory. Pravděpodobně proto, že byl nadlouho poslední hora se totiž na nezjistitelnou dobu odmlčela. Vlastně to bylo spíše proroctví, jež jako by se vztahovalo k vzdálené budoucnosti: Kummerog je bůh, jenž čeká za bránou. Ta se otevře a bůh Kummerog jí projde.

× × ×

Kdy to nastane? ptá se Kummerogův program.

To nelze ještě dohlédnout, odpoví Stroj. Stále ještě ne.

Je třeba zintenzívnit ovlivňování, žádá Kummerogův program.

A Stroj odpoví: Ne. Z určeného stanoviště lze ovlivnit pouze zlomek živých tvorů. Nesmí dojít k překotným změnám.

Kummeroga nezajímají změny, ale pouze výsledky.

Kulturní změny by vyvolaly válku, namítá Stroj. A válka minimalizuje očekávaný pokrok.

Pak je třeba podpořit živé tvory jinak, naléhá program.

Například technologicky.

To. nelze. Když ti venku půjdou stejnou technologickou cestou, do sáhnou stejných ztrát. Mají dokázat něco, čeho my nejsme schopni, a pro to je nutné, aby se u nich vyvinulo předmětné myšlení, říká Stroj.

Na chvíli, na mnoho tisíc let zavládne ticho, a pak se opět ozve nezaměnitelný hlas programu: Jsou ještě jiné danosti. Počet stamiliónů let, po která může Kummerog čekat, je omezený.

Strpení... Nejdelší úsek cesty máme již za sebou. Příště navážu kontakt s živými tvory. Dál se půjde, teprve až bude dosaženo určitého stadia.

A to bude kdy?

Za 10 000 rotací kolem středu.

Žádám o snížení!

Za 5000?

Snížit!

Za 1000.

Souhlasím, říká Kummerogův program.

× × ×

„Posaď se, maličký! Sem ke mně, tak

— a udělej si pohodlí. A nevěš nasec, to se nesluší. Prostě mě jen poslou chej.“

„Už to nastane?“

„Ne, ne. Nejdřív ti musím povědět jeden příběh.“

„Vybájený?“ zeptal se Collie.

„Ne, tenhle se opravdu stal.“

„Otec říká, že všechny tvé příběhy jsou vymyšlené.“

„Tenhle ale ne,“ ujistil Gaan chlapce nevzrušeně. „Dnes žádné lži, jen a jen čistou pravdu.“

Otec jeho otce byl prvním Herreachem, kterého si Collie důkladně prohlížel. Chtěl si vtisknout jeho obraz do paměti, protože se říkalo, že Gaai brzy zemře. Jeho čas se naplnil. Každé tělo existovalo jen po určitou dobu, a když uplynula, proměnil se duch v prázdnotu a tělo v půdu. Přirozeně ale až tehdy, kdy už bylo zcela neživé. A to mohlo trvat delší dobu. Gaan beztak už jen vysedával ve svém koutku a téměř se nehýbal. Již několik spánkových období.

Do chýše se vešla hodně velká herreašská komuna. Ustavičně to v ní páchlo a někdo dělal rámus. Collie to jinak nezažil. Připadalo mu samo zřejmé, že otec jeho otce usne a ze mře u nich.

Gaan měl velkou vejčitou lebku posazenou na trupu špičatějším koncem. Šikmé oči uložené ve škvírkách uprostřed obličeje jiskřily temnou zelení i nyní, kdy už byl starý. Horní půlka hlavy byla vyboulená v místě, kde kostní deska chránila mozek před údery. (A Gaan se tloukl do hlavy často, neboť zrak mu už nesloužil jak by měl.)

Collie nikdy v životě neviděl tak masitý nos, jaký měl Gaan. Když chtěl stařec signalizovat zájem, na foukl jej. až byl velký jako pěst.

Ústa dokázal otevřít jen stěží, pro tože kůže kolem už nebyla průhledná nýbrž zkalená, potřhaná a vylouhovaná a nedala se roztáhnout. Kostní lišty mu seděly hluboko v hrtanu. Ghan žvýkal po celý den maličkaté stvoly; bylo to prakticky všechno, co se mu ještě vešlo do úst.

Zděšený Collie si představil, jaké to asi je, když už někdo nemůže žvýkat, a na okamžik se na starce beze slov podíval. „Ten příběh,“ zaškemral tiše, protože se bál, že Gaan bude dlouho jen sedět a nic neřekne.

„Ach, příběh! Odehrál se v šerém dávnověku. Ani si nedovedeš představit, jak je to dlouho. Je z doby, kdy se Herreachové ještě jmenovali herrachové, chápeš?“

„Ano.“

„Tehdy byla naše řeč jednodušší — všechno vlastně bylo jednodušší a snazší. Byla to doba krále I Ty nemůžeš vědět, kdo to byl král. Dávní herrachové měli panovníky, i když jen na krátký čas — trvalo to tak třicet generací. Král byl ten, k němuž všichni ve vesnici Moond vzhlíželi. Když vydal rozkaz, pak jej splnili. Král Kirk nebyl ještě příliš starý a vlastně ještě neměl zemřít. Alespoň ne tak záhy...“

„Zabili ho?“

„Ano, Collie. Ne ovšem někdo z herrachů, nýbrž jakási podivná bytost, jejíž přesný popis už neznáme. Vypadala docela jinak než ty nebo já. Musela měřit kolem čtyř metrů, měla černou kůži a neuvěřitelně silné párové údy. Byl to gnost, poslední své ho druhu. Vše jeho druh vymizí ze světa, až zemře. Už jsi někdy slyšel o gnostech? O pískajících lovčích, kteří byli před dávnými časy nepřáteli Herreachů?“

„Samé báčorky:“ odpověděl Collie.

„To nejsou báčorky, ale čistá pravda. Lovci byli možná příliš velcí, a tak se nedokázali uživit. Já nevím.“

Vím jento, že úplně poslední gnost přišel k Moondu ze stepi.

Strážci u hradeb ochrnuli hrůzou, když ho uviděli. Přirozeně slýchali staré pověsti, ale většinu z nich považovali za výmysl. Jak se vzápětí ukázalo, ke své škodě. Poslední gnost byl velmi starý, asi jako já, a choval se klidně. Byl však prostě mnohem silnější, živoucí legenda. Vůbec si strážců nevšiml, vyrazil bránu a vešel do vsi.

Černý lovec se v ní velmi dobře vyznal, a nikdo nevěděl, jak je to možné. Rozuměl dokonce řeči tehdejších herrachů, skoro by se dalo říct, že byl vzdělaný. Ankelvieeg — tak se jmenoval — už dávno ztratil původní gnostskou divokost. Tušil že musí zemřít a že nikde ve stepi už nenajde žádné jiné gnosty, s nimiž by mohl rozmnožit druh.

A tak se Ankelvieeg rozhodl, že jednou provždy ukončí éru, do níž patřil. Možná to bylo sentimentální hnutí mysli stárnoucího tvora, který ztratil jakoukoli naději, kdo ví?

Uprostřed osady stála králova chýše. Ankelvieeg do ní pronikl .a vím přesně, že tehdy dlouho rozmlouval s králem Kirkem. Nikdo dodnes neví o čem. Skončilo to tím, že gnost za bil herrašského krále a všechny, kteří s ním žili v chýši. Zřejmě to považoval za naprosto přirozené — usmrtil přece předtím už tolik herrachů! Poté opustil Moond a vyšel do stepi, kde ulehl, aby rovněž zemřel. A tak se končí dějiny gno Nikdo již žádného nespatriil.

Ankelvieeg však přece jen přehlédł jednoho herracha. Byl ještě chlapec jako ty, Collie, a všechnu tu zkázu a zánik gnostského rodu pozoroval ze svého úkrytu.“

„A ten malý herrach se pak stal novým králem?“ zeptal se Collie.

„Ne. Na vládu byl příliš mladý, a když dosáhl potřebného věku, odmítli vesničané uznat za krále polního dělníka. Herrachové pak už nikdy neměli panovníka.“

Collie nevěděl přesně, kam stařec příběhem o králi míří. N bychom vlastně potřebovali vládce? uvažoval.

„Pořád ještě si myslíš, že je to všechno nesmysl, co?“ zeptal se ho Gaan.

Chlapec pohlédł soucitně na starce, sedícího ve ztemnělém koutě. „Samozřejmě že ne,“ odpověděl ne zcela popravdě.

„Také jsem ti to vyprávěl jen proto, že jsem již tolik zeslábl. Malý her rach, který přežil Ankelvieegovo vraždění měl potomky. A ti zase měli děti a tak to šlo dál. Jedním z potomků tohoto člena královského domu jsem já. Je to tak. A to znamená, že i ty pocházíš z tohoto rodu, Collie. Tvůj otec jakbysmet. Jsme prostě něco zvláštního, Tvůj otec tomu ne věří, a nejspíš tomu neuvěříš ani ty, ale je to pravda. V našich tělech kolují královské tělní šťávy. Jednou do kážeš v životě něco mimořádného, a pak si na mě vzpomeneš.“

Starý Gaan malátně máchl rukou. Collie vstal a potichu se vytratil z chýše. Vůbec se nenamáhal přemýšlet o tom, co se právě dozvěděl; alespoň ne do příštího období spánku — tehdy totiž Gaan zemřel a jeho tělo na lůžku vystlaném slámou začalo zapáchat. Vynesli jeho mrtvolu ven a zakopali ji do země mimo vesnici.

× × ×

Dříve existovaly chýše, které stály mnohem blíž k Mluvící hoře než dnes. Strhli je a ze získaného materiálu postavili nové, jen ve větší vzdálenosti.

Collie nevěděl, jak „Mluvící hora“ dostala své jméno. Byl by se na to mohl zeptat jednoho ze starých Herreachů; ti často vyprávěli podivné zkazky o nějakém Kummerogovi a věštbě, které však nikoho nezajímaly.

Ten pohled znal od nejranějšího mládí, protože patřil k těm, kteří se narodili v Moondu. Přesto nevěděl přesně, proč se chýše staví v tak uctivém odstupu od hory. Jedním si ale byl jist — hora mu připadala trochu záhadná.

Musela mít kdysi dávno něco společného s vyhynulými gnosty. Collie se s kamarády jednou podíval až k

hoře, ale neshledal na ní nic zvláštního.

Kolem vsi, v níž v té době stálo dvě stě chýší, se rozkládala pole. A pro tože stepní půda byla málo úrodná, museli ji zavodňovat z Taumondu.

Nejvíce se sklízela thunam, což byla rostlina s drobnými výhonky, pocházející z úpatí hory. Dosahovala výšky až dvou metrů a byla obsypána plody. Její pěstování bylo na první pohled jednoduché, avšak rolníci velmi dobře věděli, jak je thunam nevypočitatelný.

Collie se touto rostlinou zabýval neustále. Sbíral o ní kdejaký poznatek, a když byl v polovině svého žití, považovali ho všichni za nejdůležitější osobnost ve vsi. Kdokoli chtěl založit nové pole, šel se zeptat Colleho. Když se někdy neurodilo, Collie často jako jediný věděl, proč se tak stalo.

Šlo o to zabránit podobným omylům do budoucna. Aby mohl sledovat thunam po delší dobu, pořídil si Collie velké kameny, na které ryl příslušná znamení pro určité sklizně. Jinými značkami zase zaznamenával, za jakých podmínek byla rostlina pěstována.

Nakonec přišel na to, že thunamu se nejlépe daří v sousedství jiné rostliny — podobně výnosné. bloomu. Od té doby pěstovali ve vesnici zásadně thunam a bloom. Collie dokonce doporučoval, aby se jejich pole zakládala střídavě. Věděli přece, že rostlina se vyživuje z půdy, do níž je zasazena. A tak bylo nutné dát půdě možnost, aby si odpočinula. Thunam a bloom měly naprosto rozdílné nároky. Když se teď na polích střídaly, zvyšovaly se celkové výnosy. Collie snadno prokázal souvislost tohoto jevu se znameními, vyrytými do kamenů.

Přispěl tak významně k většímu blahobytu Moondu, takže se zde usazovali další osadníci. Collie ještě zažil, jak se počet chýší rozrostl na více než pět set. Pole byla vytlačována dále do stepi a chýše se shlukovaly v uctivém odstupu od Mluvící hory.

Bylo čím dál obtížnější sehnat materiál na jejich stavbu, což přirozenou cestou omezilo přistěhovalectví. Chýše se budovaly stále méně ze zbytků rostlin a používalo se čím dál víc kamene. Ten se však těžko opracovával a jeho doprava do vesnice často vyžadovala víc námahy, než byli Herreachové ochotni vynaložit.

Tvář vesnice se postupně měnila. Collie zaznamenával svá pozorování nejprve do kamene, a později na speciálně zpracované listy. K tomu bylo potřeba nejprve rozdrtit rostlinná vlákna, uvařit je v kotlíku a kaši rozetřít na hladké ploše. Když kaše vyschla a ztrdla, držela docela dobře pohromadě, nehnula a dalo se do ní rýt lépe než do kamene. A přede vším se tyto listy daly skládat na sebe, takže se jich pod stůl vešlo mnoho tuctů.

Uznávané postavení si Collie zachovával za všech okolností, nikdy ne musel těžce pracovat. A proto také stárl mnohem pomaleji než ostatní. Měl dost klidu na to, aby si všechno co možná nejdůkladněji promyslel.

Po čase se začal věnovat novým problémům, protože pozorování a zaznamenávání rostlinných procesů ani zapisování nových chýší a obyvatel ho už neuspokojovalo. 'Nejvíce ho zajímala Mluvící hora. Musel si upřímně přiznat, že její záhada mu nikdy nevymizela z mysli. Začal u ní trávit celá spánková období. S rancem plným zásob si dřepel u jejího pískově zbarveného úpatí a hleděl vzhůru po hladkých stěnách. Obdivoval dokonalost tvaru, jaký nebyl — podle toho, co věděl — .k vidění ni kde jinde na světě.

Někdy měl Collie dojem, že slyší ve spaní hlasy. Možná právě proto říkali hoře „Mluvící“.

Proklepával stěny, hledal jeskyně, ale zřídkakdy našel něco, co by stálo za řeč. Nejzajímavější byl obdélníkový obrys, který bylo možno spatřit pouze za příznivého světla. Sestával z drážky procházející skálou po třech dokonale rovných stranách. Čtvrtou stranu tvořila spodní hrana hory. Obdélník měl šířku sedmnácti metrů a jeho výšku Collie nedokázal změřit, protože neměl tak vysoký žebřík.

Nicméně ji odhadoval na dvacet metrů.

Věděl, že se mu vesničané po straně posmívají, ale nijak mu to nevadilo.

A nakonec se nejstarší Herreach dočkal odměny. Hlas zazněl opět v době, kdy bylo v Mooundu dostavěno přesně tisíc obydlí. Collie přirozeně nevěděl, zda to spolu nějakým záhadným způsobem souvisí. Když zaslechl slova, strnul. Vzhlédl k obloze a pak k pískově zbarvené hoře.

Kurnmerog je bůh, jenž čeká za bránou chrámu..

Collie si chtěl nechtě vzpomenout na starého Gaana, který mu řekl, že jednou v životě vykoná cosi mimořádného... A nyní ona chvíle nadešla...

× × ×

Vesnice se proměňovala i po Collieho úmrtí, a po dlouhé době se z ní stalo první městečko na světě. Potraviny se dovážely z dalekého okolí a řeka Taumoncl představovala nejdůležitější tepnu života.

To, že se Collie zachoval ve všeobecném povědomí, nemělo co dělat ani s thunamem, ani se skutečností, že jako první uslyšel úplné, stále platné Kummerogovo proroctví. Obyvatelé spatřovali jeho hlavní zásluhu v vynálezu takzvaných „Collieho listů“. Jeho záznamy posloužily jako prvotní podoba písma. Náhle bylo možno uchovávat vědění.

A tak se proroctví šířilo stále dál, až je dokázal z paměti citovat i ten nejmladší Moond'an.

„Kummerog je bůh, jenž čeká za bránou chrámu, až jej Herreachové vysvobodí. Až pokročí tento lid dost daleko, ve vzdálené budoucnosti, pak se brána otevře a bůh Kurnmerog jí projde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá pojava a druhá tmavá.“ /

Herreachové mezitím dospěli do vývojového stadia, kdy si už dokázali pod slovem „chrám“ něco představit. Bylo to cosi umělého, nějaké stavba.

Nebylo snadné smířit se s vidinou, že mluvící kilometrová hora je nejspíš umělá. Nebylo ji však možné zlést, ani kdyby se spojily všechny žebříky, co jich na světě bylo. A co její stěny — jak to, že jsou tak hladké? Je vůbec možné zhotovit něco takového?

Všichni Herreachové došli po mnoha generacích k přesvědčení o existenci boha jménem Kummerog. Je jich soužití s ním ledacos zjednodušovalo. Nic se nedělo náhodně, štěstí nebo smůla bylo možné ovlivnit — záleželo jen na tom příznivě si naklonit Kummeroga. Co se nedalo pochopit, to bylo zřejmě úradkem božím.

Ty Herreachy, kteří se věnovali věrouce, živilí ostatní. Patřili ke kastě takzvaných clerů, které si rolníci nesmírně vážili, a odlišovali se od ostatních vesničanů tajným věděním. Clerové vlastně nepracovali a bylo je možné podporovat jedině díky intenzivnímu polnímu hospodaření, které vytvářelo relativní bohatství.

Moond se neustále rozrůstal a po čtýřech postupně dosáhl čísla pět tisíc. Přirození nepřátelé vyhynuli před dávnými časy a počet obyvatelstva byl regulován pouze dostatkem potravy. Obec žila v míru, nebylo válek a nikdo o nich ani neuvažoval. Všechny dny Herreachů byl

určo‘ především pomyšlením na Kummeroga. Veškeré změny probíhaly pomalu, přirozenou cestou.

Když dosáhl počet obydlí hranice deseti tisíc, začali clerové vzňášet materiální nároky. Zaprvé chtěli, aby bylo široké 6kolí Mluvící hory vydlážděno otesanými sirnými kameny na znamení úcty, a také proto, aby se zde mohl každý poutník nerušeně oddávat nábožnému rozjímání. Ve skut měli v úmyslu vybudovat pomník vlastní moci — ale o tom mluvili pouze v úzkém kruhu, nikdy ne před prostými Herreachy.

Zadruhé požadovali, aby se pro ně postavila velká modlitebna. Měla to být největší budova v Moondu a chtě li, aby stála přímo na břehu Taumondu.

Nikdo nepátral, jaký to má smysl. Herreachové dělali co uměli, a to bez důkladné organizace a beze všeho spěchu. Dílo bylo dokončeno po třiceti generacích. Mluvící hora — které se už dlouho říkalo „Kummerogův chrám“ — ležela uprostřed rovného prostranství o průměru čtyř a půl kilometrů, kde se netyčila jediná stav ba či rostlina.

Na břehu Taumondu stála obrovská modlitebna. Křížily se zde nejdůležitější ulice, ale co se v ní dělo, o tom neměli prostí obyvatelé nejmenší ponětí.

V Moondu to zapáchalo, vládl zde hluk, a kdo žil na stísněném prostoru se spoustou dalších, umíral dříve než Herreachové kdekoli jinde. Z rolnické osady se postupně stalo velkoměsto.

× × ×

Předložíme živým tvorům postupný cíl, řekl Stroj. Když se jim podaří otevřít bránu chrámu, budou dost možná zralí i na to, aby učinili další krok. Každopádně budou dost vyspělí, aby dokázali posoudit pravý problém.

Otevřít bránu a dostat se ke Kummerogovi, to jsou dvě rozdílné věci. Budou potřebovat patřičnou techniku, odpověděl Kummerogův program.

Ano. Jakmile dorazí první signál vyšší dimenze, brána se automaticky otevře. Možná to již nebude trvat dlouho. Vývoj pak obdrží vlastní dynamiku, kterou nelze zredukovat.

Bud‘ se vyhladí, nebo dosáhnou stanoveného bodu.

Za jak dlouho?

Za 300 000 let.

Snížit!

Za 200 000.

Snížit!

Za 100 000. Další redukce nebude možná.

Program chvíli mlčí — a trvá to tisíc let.

Jedině že zasáhne náhoda, prohlásí pak.

Jaká náhoda by to mohla být? ptá se Stroj.

Já nevím. Kummerog říká, že univerzum je plné nahodilostí. Zda bude žít nebo zemře — to závisí na moci náhody.

Náhodu definuji jako nevyhnutelný výsledek proudění, jejichž existence pouze nebyla známá, říká Stroj.

Tak je to, odpoví program. Univerzum pulzuje. Kummerog to ví přesně.

× × ×

Když procitl z období spánku, našel Dourmel dvě zprávy. Jedna se zdála být významná, druhá naopak nedůležitá. To se dalo poznat podle toho, že byly napsány na různých listech. První sestavil vynálezce Johm a vyryl ji do Collieho listu. Naproti tomu byla druhá opatřena pečeti vzdáleného clerosu a sněhobílý arch byl vložen do jemné papírové obálky.

Courmel hořel zvědavostí, co mu cleros sděluje. Nejpíše však přece jen otevřel Johmovu zprávu, protože si uvědomoval, že by na ni později ne měl čistou hlavu.

Johm mu psal:

Dourmelovi!

Zpravil jsem tě o vynálezu založeném na kolech a osách umístěných pod širokým prknem. Byl jsi příliš zaměstnán, než aby ses na něj přišel podívat. Dnes jsem o krok dál! Pokud by sis udělal čas, navštiv mě, prosím, v mé dílně. Zdokonalil jsem tu věc. Ostatně nazval jsem ji „povoz“. Pospěš si!

Johm

Dourmel zlostně povytáhl nosec. Byl přesvědčen, že má co do činění s naprostou zbytečností. Ony kulaté věci, které mu Johm popsal jako kola, nebyly opravdu k potřebě.

Druhá zpráva se od Johmovy čmáranice lišila umným písmem a poslové se s ní vlekli několik tisíc kilometrů. Nebylo opravdu snadné dopravovat zprávy mezi Moondem a Keeriochem. Dourmel si často přál vy měnit vyhnanství na okraji světa za úřad v hlavním městě. Pak by nebyl odkázán na posly. Jeho úkolem však bylo šířit zde Kummerogovu víru a on se jej zhostil nanejvýš úspěšně.

Roztrhl obálku a začal luštit blednoucí písmo.

Dourmelovi!

Nadcházejí důležité události. Nejvyšší zvěstovatel ti přikazuje, aby ses co nejrychleji vycítil do Moondy. Je zapotřebí tvých služeb.

Lo Bestos, Kunirnerogův

připorníatel

Dourmel upustil arch na zem. A je to! vydechl si v duchu. Při troše štěstí se už nikdy nevrátí do Keeriochu. Moje izolace v zapadlé provincii končí.

Jako svědomitý klérovský kněz musel ještě před odjezdem zařídit několik věcí. Oblékl si bílou kutnu značící jeho stav a vydatně pojedl. Za dvě hodiny měl řídit modlitbu, a ne mohl odříct. A vlastně ani nechtěl, protože se k ní shromáždí nejchytřejší Herreachové z celého města. Vést modlitbu nebylo vskutku snadné a tady venku měl našinec obtížné po stavení. To nebylo jako v hlavním městě, kde všichni na vlastní uši slyšeli mluvit chrám, kde bylo Kummerogovo proroctví stejně skutečné jako nebeské víření.

Dourmel vyšel ze své chýše a za mířil na západ. Už dlouho nepršelo. Keerioch ležel na kraji pouště, a pro to zde byla půda vyprahlá a prašná. Bílý kněžský hábit byl vidět zdaleka a Herreachové stojící podél cesty mu mávali.

Na západním konci města ležela v proláklíně Johmova dílna. Kolem chýše se v písku povalovaly tucty naprosto nesmyslných nebo rozbitých konstrukcí a z dílny se ozývalo bouchání, které si Dourmel nedokázal vysvětlit. Krátce pozdravil a vstoupil dovnitř.

Johm zvedl hlavu a na znamení údivu srahl nosní orgán. Zdálo se, že skutečně nepočítal s Dourmelovou návštěvou. „Ach, kněže... Těší mě, že tě vidím! Dokonce velmi!“ řekl.

Vynálezce držel v ruce předmět, kterým zjevně bouchal. Byl to kus velmi tvrdého dřeva, pocházejícího z hor. Před sebou měl zvláštní konstrukci a Dourmel neměl nejmenší tušení, k čemu má sloužit. Náhle litoval, že se sem vůbec vydal.

„Můj čas je omezený,“ odsekl der nevrle. „Oč jde?“

„O tenhle povoz!“ odpověděl Johm a s těžko skrývanou pýchou ukázal na onu ohavnost.

„K čemu to má být?“

„Řekl jsem, že je to. povoz. Našinec na něm může vozit věci, které jsou těžší než on sám. A nepotřebuje k tomu ani pomocníky. Počkej, já ti to ukážu! Tohle tady jsou kola, dvě na každé straně. Obě osy jsou z nejtvrdšího horského dřeva! Ačkoli...“ ztišil hlas až jen mumlal, „... ačkoli si myslím, že lepší by byl ještě tvrdší materiál. Osy jsou umístěny pod podlahou a ta je zajištěna po stranách čtyřmi stěny.“

„K čemu jeto dobré?“ dotíral Dourmel neúprosně.

Johm zaklel v jakési okleštěné odrůdě herrodstiny, již se v Keeriochu mluvilo, zvláště když si někdo potřeboval od plic ulevit. Tento dialekt měl jen málo společného se spisovným jazykem, jaký byl slyšet v Moondu.

Vynálezce si stoupl za takzvaný povoz a vši silou se do něj opřel. A vskutku — to těžké neohrabané zařízení se pohnulo! Dourmel couvl ke dveřím a pak vyšel ven. Johm vytlačil povoz za ním. Před clerovými zraky naložil na vůz těžké předměty. Bral prostě, co našel na skládce. Brzy byl náklad čtyřikrát až pětkrát těžší, než kolik vážil průměrný Herreach, ale povoz se k Dourmelovu údivu pod takovou tíhou i

A pak se stalo něco, co si u něj — ale skutečně jen zpočátku — vynutilo respekt. Johm se znovu postavil za vůz a roztlačil jej. Po chvilce se toto podivné zařízení rozjelo.

Jak jen to bylo možné? Zřejmě to způsobila ta záhadná kola. Dourmel byl chytrý a hned napadlo, že vůz by se nejspíš nedal do pohybu, kdy by byla kola hranatá.

Johm vítězoslavně pokřikoval a strkal povoz před sebou stále rychleji, až jej dotlačil k hluboké díře. Dourmel zaujatě přihlížel, jak vzápětí do šlo k nehodě. Věz se převrátil na bok a rozpadl se. Johm jako zázrakem vyvázl bez zranění.

Kněz mu ohleduplně pomohl na nohy a řekl: „Děkuji za představení.“

„Hm... Já myslel, že bys mohl poslat popis mého zařízení do Moondu. Mohlo by se stavět ve velkém! Považ, jaké by to bylo, kdyby mezi Moonden a Keeriochem jezdilo pravidelně sto takových povozů! Každý uveze víc zboží, než kolik unese posel. A viděl jsi, jak rychle jel? Výrazně by to urychlilo směnu. To je převratný vynález, kněže!“

„Cesta mezi Moondem a Keeriochem je samá díra,“ prohlásil opovržlivě Dourmel.

„Pokud tím chceš říct... Počkej, Dourmele!“

Cler již neviděl, jak se vynálezcův nosec zlostně vztyčí. Otočil se, prošel kolem trosek povozu a vrátil se do města. Nadešel čas k modlitbě. Ztratil kvůli tomu nesmyslu spoustu času.

Zamířil do keeriošské modlitebny, která ležela hned vedle jeho obydlí. Mezitím se v ní už shromáždily dva tucty Herreachů. Všechny je znal a zdálo se mu, že jsou nervózní. Větší na z nich prožívala mystérium modlení teprve odnedávna a museli si zvyknout na jevy, při nichž

se obrovsky zvyšovala duchovní síla Herreachů, když se jich několik soustředilo ve svém nitru na tentýž obraz.

K tornu však bylo zapotřebí školeného kněze, někdo musel myšlenky ostatních navést společným vytyčeným směrem. Bez duchovních by to nemělo smysl, pak. by se mohl každý modlit ke Kurnmerogovi sám a účinek by byl stejný.

Přítomní Dournela přátelsky pozdravili a on řekl nahlas: „Začneme. Následujte mě k modlišti!“

V následujících dvou hodinách spotřeboval veškerou sílu a dovedl své žáky až na pokraj zhroucení, dokud neprocitli s pulzujícími těly a ústy sešpulenými úsilím do malého oválu.

Dournel v sobě cítil energii, ubytou v takové modlitbě, již od nejranějšího dětství, a proto ho clerové podporovali. Odjakživa věřil, že se těší obzvláštní přízni nejvyššího zvěstovatele. Až do chvíle, kdy ho vyhnali do nejzapadlejší provincie: A nyní se vracel zpět do Moondu. Už se tě šit na to, až si sbalí ranec a opustí chýši doufal že navždy.

Nomádská minulost Herreachů nebyla dosud nijak vzdálená — většina jich ještě stále žila ve stepi. Třebaže se Dournel narodil ve městě, vyznačoval s konstitucí kočovníka. Stačilo jen několik spánkových období a dokázal držet krok s ostatními, s nimiž se na cestě setkal.

Přesto mu trvalo sto spánkových období, než dorazil do dalekého Moondu. Již zdálky vzrušeně naslouchal zvukům velkoměsta, cítil zápach, který z něj vycházel, a věřil líně tekoucí vody Taumondy.

Nikdo si ho nevšímal. V Moondy se hodně změnilo. Bílá kněžská kutna už nikoho nezarážela, patřila k všeobecnému obrazu města.

Cáry kouře z mnoha ohýnků stou paly vzhůru. I jinde uměli Herreachové zacházet s otevřeným ohněm, ne bylo jich však tolik pohromadě jako tady. Tohle by měl vidět vynálezce John! Nikdy by se už nevrátil do své dílny v Keeriochu.

Nad nekonečným množstvím střech a plochých štítů kamenných obydlí, z nichž byla některá patrová, se tyčil mocný obrys moondského chrámu. Více než tisíc metrů hladkého materiálu v barvě písku — nádherná stavba, vzbuzující bázeň a nekonečně převyšující vše, co bylo dílem Herreachů. Cíl veškerého snažení, jehož špička se tyčila až do nebeského víření a mnohdy se skrývala v příkrovu mraků.

pak se brána otevře a bůh Kummerog jí projde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá polovina a druhá tmavá...

Jak dlouho postrádal Dournel ten to chrám? Nestačilo vyvolávat i Kummerogův obraz pouze v nejhlubším nitru. Pokud se někdo vyznal v modlitbách, pak musel být nablízku chrámu — a svému bohu, přestože byl zatím nedosažitelný.

Dournel prošel širokými ulicemi k řece a po mostu se dostal na protilehlý břeh. Často potkával nemocné Herreachy, kteří nebyli příliš staří. Mnozí z nich měli zarudlou pokožku, pod níž bylo sotva vidět kolující tělní šťávy. Brzy zemřou, zřejmě pro to, že žijí ve městě a nesnášejí špínu a špatnou výživu.

To však samo o sobě ještě neznamenalo, že by bylo třeba opustit město. Dournel byl ochoten kdykoli vy měnit zdraví za to, že může pobývat blízko chrámu. Taková byla mentalita Herreachů: žít, dokud to jde, a pak stanout bez bázně tváří v tvář smrti. Proč proti ní marně bojovat?

Na druhém břehu Taumundu se ty čila nejvyšší modlitebna na světě. Její temné kamenné zdi s průhledy místo oken se tyčily do výše čtyřiceti metrů a zvenčí se nedalo poznat, co se odehrává uvnitř. Nejvíce se toho dělo v horních komorách nalepených hned u zdi, v nichž sídlili Kummerogův Nejvyšší zvěstovatel a jeho Připomínatelé. Ti vládli vojsku clerů — k němu náležel také Dourmel — a měli největší vliv na Herreachy. Organi zační výbor měst určoval každodenní život, avšak cleros rozhodoval o budoucím vývoji.

Dourmel prošel bránou a cítil zbožné zanícení. Obklopila ho zvláštní atmosféra, když po středním schodišti došel k nejvýše položeným komorám. Nikdo se ho neodvážil oslovit, přestože měl na sobě pouze bílou kutnu a ne žlutou či fialovou — na všechny působil už jen silou své osobnosti. Cítili, že tento poutník není obyčejný kněz.

Za tenkými laťovými dveřmi čekal Kummerogův nejvyšší zvěstovatel. Než však Dourmel stačil vstoupit, varoval ho nějaký šramot.

Z boku k němu přistoupil Herreach ve fialovém hábitu. Přestože se dlouho neviděli, Dourmel okamžitě po znal Lo Bestose, který mezitím po výšil na připomínatele. Dodnes ho podezříval, že není zcela bez viny na tom, e ho vyslali na misi do pouště.

„Zdravím tě, Lo,“ řekl. Uklonil se, ale jeho úcta platila výhradně fialové kutně s oválným symbolem modliště, ne osobě, která ji nosila.

„Dobrý den, Dourmele. Chovej se tiše, prosím. S naším zvěstovatelem je zle.“

„Je nemocný?“

„Ano, ale ne dost. Takhle to jde už dlouho. Je načase, aby odstoupil.“

„Zastavil jsi mě jen proto, abys mi to sdělil, Lo?“

Připomínatel zlostně zvedl nosní orgán a odpověděl: „Vidím, že se ti stále ještě nedostává smyslu pro realitu, Dourmele. Zvěstovatel tě asi ne měl povolávat zpátky.“

„Proč mě vlastně volá?“

„To ti vysvětlí on sám:“

Dourmel se beze slova odvrátil od svého starého soka, odkašlal si a vstoupil do ztemnělé komory. Lo Bestos zůstal za dveřmi. Beztak odtud mohl stejně pohodlně slyšet, o čem se mluví uvnitř.

Na loži ze špinavé thunamové slámy ležel vychrtlý stařec. Měl na sobě patrně jedinou žlutou kutnu na světě. Kdyby mohl nejvyšší zvěstovatel dosud cestovat, určitě by ho okamžitě kromě Moondu poznali také v dalších městech — v Keeriochu, Galanteru nebo Proonu. Toho však staroch nebyl zjevně schopen. Zelené oči mu vykukovaly pouze zpoza úzkých štěrbin.

„Jsi to ty, Dourmele?“ zeptal se chabě.

Kněz sebou polekaně trhl, když uslyšel jeho hlas, a zároveň ho udivilo, jak bezpečně ho zvěstovatel poznal. Tělo, jež odmítá zemřít. Duch, jenž v myšlenkách na Kummeroga popírá stárnutí.

„Ano, Nejvyšší. Jsem to já,“ zašeptal.

„Bylo načase. Mám pro tebe úkol.“

„Jaký?“

„Neobvyklý. Ano, a především zvláštní úkol. Musím ti něco vysvětlit.“

V krbu v rohu komory hořel braadový uhel. Žhnoucí kámen vydával teplo a naplňoval místnost štiplavým kouřem. Nebylo divu, že zvěstovatel nebyl při síle; když musel po celou dobu dýchat tenhle puch.

„Je to již hodně stará záležitost. Nejprve jsem tě musel přece povolat z Keeriochu. Ano, já vím, Dourme

Je! Nic mi nevyčítej, je to daleko. V oné době jsem svolal k modlitbě všechny nejschopnější clery, které máme. Bylo jich skoro tisíc a přišli ze všech končin známého světa. A když se shromáždili na modlišti a Lo Bestos spojil jejich duchy, stalo se něco, čemu dodnes nerozumíme. Všichni mysleli na našeho boha a představovali si, jaké by to asi bylo, kdyby bylo možné rozrazit bránu chrámu a vysvobodit Kummeroga...“

Dourmel viděl, jak se starcovy oči pomalu zavírají, a měl strach, že co nevidět zemře. „Co se stalo pak, Nejvyšší zvěstovateli?“ vyhrkl. „Prosím tě, neusínej!“

„Ne, ne... Lo Bestos dovedl modlitbu k vrcholu a úplně na konci, kdy se všichni zdáli být naprosto vyčer páni, se jejich myšlenky v modlišti proměnily. Zhmotnily se. Zjevila se příšera a usmrtila sedm kněží.“

„To není možné,“ namítl Dourmel bezděky.

Nejvyšší zvěstovatel sraštil nosec, čímž dal najevo, že zcela chápe Dourmelovu výhradu. Zjevně si byl vědom děsivého účinku svých slov.

„Je to prokázaná skutečnost. Nechal jsem modlitbu op s týmiž clery a příšera se zjevila pokaždé. A já se ptám: Proč? Co se tu děje? Lo Bes tos neumí příliš zručně zacházet s modlícími se clery, a tak není schopen zjistit, oč jde. A ostatní moji při pomínatelé jakbysmet. Jediný, kdo byto možná dokázal, jsi ty, Dourmele.“ Kněz chvíli uvažoval a stařec mu

ponechával čas. Po chvíli však pro hlásil: „Dourmele, považuji tu věc za velmi důležitou. Musíš to vypátrat, jinak by to pro nás mohlo mít nedozírné následky. Kromě toho jsem tě povolal také proto... Jak vidíš, brzy zemřu, již se to nedá protahovat. Vy řeš onen problém a staneš se mým nástupcem v úřadu Kummerogova Nejvyššího zvěstovatele.“

„Jakže... Já... Och!“ zakoktal Dourmel užasle.

Nejvyšší zvěstovatel pobaveně zkroutil nosec a řekl: „Nejspíš se ptáš, proč jsem tě poslal do Keeriochu, když si tě tolik vážím, co? Zřejmě ses domníval, že ses stal obětí intriky. Nesmysl! Nikdo z připomínatelů nemá tu moc. Musel jsi do Keeriochu, abys v cizím prostředí ukázal, co v tobě vězí, pochopil sám sebe a mohl se stát nejvyšším knězem. Do šlo k tornu dřív než bylo zamýšleno, ale na tom již nesejde.“

A nyní odejdi, jsem velmi unaven. Musím si šetřit síly, abych se dočkal, až zjistíš něco víc o tě příšeře.“

Chápu, zamumlal Dourmel. „Kdy začnu?“

Zvěstovatel se napolo zvedl na loži, viditelně rozzloben touto otázkou. „Poslal jsem tě snad do Kecriochu proto. abych nakonec poslouchal nesamostatné žvanění?“ zavřískl.

Dourmel vyděšeně ustoupil, ale rychle se vzpamatoval.

„Ne,“ odpověděl klidně. „Rozhod nu sám. Dám ti vědět, pokud e sta ne něco významného.“

Vzápětí se otočil a vyšel z komory. Lo Bestos na něj stále čekal přede dveřmi a hleděl na něj s nezakrývanou záští. Jako připomínatel stál vysoko nad Dournelern, ale po tom, co právě vyslechl, se neodvažoval dát dávnému sokovi za vyučenou.

Dourmel se uchýlil do jedné z ko mor v odlehlém křídle modlitebny, určených pro hostující kněze. Potře boval čas. aby si všechno promyslel a vyspal se.

×

×

×

Dourmel procitl odpočatý a plný čerstvých záměrů. Musel nejprve vyřídit několik nepříjemných záležitostí, a pak měla přijít na řadu záhadná pří šera.

Lo Bestos jako připomínatel bydlel v nejvyšším poschodí. Dourmel se doptal na cestu, ale bylo mu sděleno, že kněz se právě odebral do ložnice.

Dourmel popadl klacek, který se ze záhadných důvodů povaloval nablízku, vstoupil co možná nejtíšeji do připomínatelovy komory — a vši silou tloukl do ležícího těla, dokud se nepřestal hýbat. Průhledná pokožka na několika místech popraskala a lebka se rozlomila. Z těla se proudem vyvalila tělní tekutina. Dourmel se shýbl a přesvědčil se, zda je Lo Bes- tos opravdu mrtev. Ne, od toho mu už žádné nebezpečí nehrozilo a ne bude ho v budoucnu rušit v závažných rozhodnutích.

Dourmel se takto navíc — a to bylo ještě skoro důležitější — zmocnil fialově kutny. Pohladil oválný symbol na zádech a opustil komoru.

Lo Bestosovu mrtvolu objeví, až začne zapáchat. Dourmelovi vůbec nevadilo, že bude hned jasné, kdo je pachatelám. Kdyby nad ním mohl vynést rozsudek? Herreachově se mezi sebou vraždili jen výjimečně, ale stávalo se to. Lo Bestos beztak ne měl žádné přátele a Nejvyšší zvěstovatel nechá Dourmela potrestat jen stěží.

Nejprve zamířil k ostatním připomínatelům. Kromě něj jich bylo šest, ale nikdo z nich nepochyboval o tom, že Dourmel nosí fialovou kutnu prá vern. Vlastně to bylo všechno nesmírně jednoduché. Svolal shromáždění clerů, kteří se předtím zúčastnili modliteb. Ty, kteří právě spali, nechal vzbudit.

Pod Dourme vedením se té měř tisíc kněží seřadilo do zdánlivě chaotického, ve skutečnosti však přísně organizovaného houfu. Modliště bylo obklopeno zdmi, proto z něj nebylo vidět na Kurnrnerogův chrám. Všichni do jednoho však cítili blízkost boží. Mysleli na uzavřeného

boha, kterého chtěli vyprostit jeho vězení, jemuž museli nějak otevřít bránu.

„Kummerog je bůh, jenž čeká za bránou chrámu ve vzdálené budoucnosti. Pak se brána otevře a bůh Kummerog jí projde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá polovina a druhá tmavá..

Dourmel cítil duchovní energii — nikdy předtím ji nevnímal v tak stísněném prostoru. Nikdo neřekl jediné slovo. Clerové se stěží odvažovali dýchat, dokud se všichni neponořili do transu.

Nový připomínatel k nim hovořil monotónním hlasem:

„Kumrnerog je bůh... Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna záři vě světlá polovina a druhá tmavá.

Cítil jak se vzrůstá mocná dynamika a ve zlomku vteřiny mu clerové unikli. Ani ne dva metry od něj začal vřít vzduch a zakrátko se zjevil černý stín s děsivýma očima. Byl nejméně čtyři metry vysoký a zdálo se že čeká, až bude moci konečně pře skočit neviditelný příkop mezi duchovnem a hmotou.

„Stop!“ zařval Dourmel ze všech sil. Clerové procitli, stín příšery vybledl a po chvíli se rozplynul docela. Nový připomínatel se vyčerpaně od vrátil. Nyní to zažil na vlastní kůži. V onom černém stínu se skrývalo hrozné nebezpečí. Už nikdy se ne smí stát, abychom ho uvolnili, řekl si v duchu.

Propustil clery a přikázal jim, aby se po šesti hodinách shromáždili k další modlitbě.

×

×

×

Ostatní připomínatelé ve fialových kutnách se seřadili na okraji modliště. Neměli v úmyslu zúčastnit se modlitby, jen chtěli být ti toho. Dourmel je se skrývaným pobavením poučil, že je může ohrozitjiž jen samotná

přítomnost — a vskutku tři z nich okamžitě zmizeli. Kdyby byl Nejvyšším zvěstovatelem, nechal by jim navléknout zase bílé hábity.

Vzápětí se Dourmel společně s více než devíti sty clery uvedl do transu D si však pozor, aby se neponořil úplně a zachoval si dostatečnou kontrolu.

Potenciál se znovu spojil... Vše bylo jako vždycky. Od jisté chvíle začala masa modlících se působit nepříznivě. Dourmel to v duchu na zval kritickou hmotou.

Uprostřed modliště povstal třepotavý stín. Dourmci cítil, že zpočátku šlo o naprosto n energii, která se vzápětí zvrhla v něco, co nedokázal

určit.

..Stop!“ vykřikl.

Clerové se vyděsili. Nechal je, aby se zotavili z transu, a pak to zkusili ještě jednou. Tentokrát Dourmel vy stihl přesně okamžik, který potřebo val. To, co se napůl zhmotnilo uprostřed modliště, se zjevně lišilo od smrtonosného černého stínu, který znal. Bylo to jednoznačně neživé. Vypadalo to jako černý závoj, přehozený zdánlivě nedbale přes skálu. Dourmelovi se za pomoci clerů po dařilo tento „závoj“ na tři minuty stabilizovat. Pak je opustily síly a jeden kněz za druhým klesal bezvládně na zem. Když jich odpadlo padesát, přehoz zesvětlal. Bylo po všem. Určité ho pokroku však dosáhli.

Vykuleně na sebe hleděli a nosce se jim vzduly na dvojnásobek. Zjev ně dychtili dozvědět se víc, ale ne mělo to smysl. Dourmel je s těžkým srdcem poslal spát.

To, co se událo, mělo historický význam. Čekala je však ještě dlouhá, s cesta. Prospali se déle než obvykle a pustili se znovu do díla. Dourmel nechtěl postupovat příliš velkými skoky, aby neohrozil dosažený pokrok.

Postupně sjednotili individuální období bdění a spánku a vytvořili opravdovou skupinu — stejně jako se dva Herreachové sdružovali a žili ve společném rytmu v době páření. Čím byli zkušenější, tím spolehlivěji předcházeli zjevení černé příšery a místi ní vyvolávali neživé jevy, jež nikoho neohrožovaly.

Vznikla celá škála nových technik Dourmel si zaznamenával, k jakém výsledku vede která z nich. Sám přes ně nevěděl, co tím sleduje.

Starý zvěstovatel se však těchto pokroků nedožil. Zemřel po pozoru hodně dlouhé době chřadnutí. Dourmel se ujal jeho úřadu, aniž došlo k nějakým třenicím. Od té doby vládl clerosu, jehož paže zasahovaly až do dalekého Keeriochu, jakož i do jiných měst: Proonu, Galanteru, Hovveru, Klobu a Dubonu. Jen v hlav ním městě Moondu bylo několik desítek tisíc kněží, kteří vyžadovali neustálý dohled.

Dourmel již neměl čas osobně vést experimentální modlitby, proto se nechal — až na jednoho — zastupovat devíti připomínateli. Ti museli být schopni hladce řídit modlitby, jichž se zúčastnilo více než tisíc kněží. Tak to se získávaly stále nové poznatky.

Nejvyšší zvěstovatel — a tím byl nyní ont — vypracoval jakýsi návod. Toto tajné vědění nesmělo nikdy opustit velkou moonskou modlitebnu. Hrozilo, že by nějakým hloupým nedopatřením došlo ke katastrofě.

Dourmel v zamořené metropoli ochořel a tělesně velmi zchátral; po stihl ho stejný osud jako jeho předchůdce.

Toto období přineslo pozoruhodné množství vynálezů a změn. V ohništích se kovalo železo a Moond se pro měnil v rachotící, zakouřenou oblast. Na okrajích města se usazovaly spousty bývalých kočovníků. Brzy se stalo módou vytápět chýše braadovým uhlím, těženým v dalekých dolech. Dourmela tato móda netěšila, neboť se domníval, že nikdo se nepotřebuje ohřívat víc, než je zdravo. Byl by bezpochyby zasáhl, kdy by k tornu měl potřebnou moc.

Rozšíření jednoho z nejdůležitějších vynálezů měl na svědomí Nejvyšší zvěstovatel sám. Vzpomněl si na doby svého vyhnanství v Keeriochu a na Johna. Co kdyby se dala uskutečnit jeho představa „povozů“, dopravujících zboží mezi Moondem a Keeriochem? řekl si.

Povolal vynálezce z pouště do hlavního města, a než pak vozy začaly bezvadně fungovat a mohl být zahájen provoz na dopravní tepně mezi oběma městy, chýlil se Dourmelův život ke konci.

Jediné, co se za celou dobu nezměnilo, bylo městské centrum. Kummerogův chrám stejně jako dřív obklopovalo dlážděné prostranství o průměru čtyř a půl kilometrů a nikdo mu se zatím nepodařilo otevřít chrámovou bránu.

Dourmel přikázal připorníkatelům, aby připravili největší modlitební shromáždění, jaké se kdy konalo. Bylo sezváno 5000 schopných clerů, aby zvítězili nad tím, co bylo ukryto v jejich nejhlubším nitru. Nejvyšší zvěstovatel sledoval z okraje modliště ochable obřad, ze kterého se posléze stala pamětihodná událost.

Mezi věřícími se vztyčila průsvitná postava, která se zpočátku sice podobala černému zabijákovi, ale na konec vyrostla do výše dvanácti metrů. Společná vize 5000 kněží se stabilizovala do postavy Herreacha. Když se dala do pohybu, zachvěla se pod Dourmelovým nohama dlažba ze sirného kamene.

Ty jsi ten obr, zaznívalo mručivě z 5000 hrdel. Postava našich snů, obr Šimbaa. Zpívali prastarou píseň. Také Dourmel ji znal z dětství a mimoděk si broukal s nimi: Obře Šimbaa. ochraňuj můj spánek, plň má přání a veď mou nekonečnou pouť.

Hřmotný tvor se blížil k chrámu zpočátku tápavě a rozmáchle. Za mířil k obdélníku o rozměrech 17 krát 19 metrů, vyznačenému drážkou. Byl to obrys chrámové brány. Když obr došel k pískově zbarvené stěně, napřáhl paže a Dourmel ho už viděl, jak lomcuje bránou a trhá ji na kusy. Jenže v rozhodující chvíli se jeho stvořitelům nedostávalo sil.

Nejvyšší zvěstovatel se pohroužil do sebe. Pochopil, že mu bylo odepře no korunovat celoživotní dílo. Možná, a vlastně zcela jistě, se jednoho dne podaří stvořit silnějšího obra, ale toho se už on nedožije.

×

×

×

Za života následujících generací se neudálo nic mimořádného. Za Herreachů nebylo válek ani větších střetů. A pokud již došlo k nějakému sporu, urovnal jej výrok Nejvyššího zvěstovatele.

Dourmelovi nástupci se tvrdošíjně pokoušeli stvořit obra, ale nebyl za znamenán žádný pokrok. Ti z kněží, kteří oplývali největší vizionářskou silou, byli přiřazováni k Učedníkům Kummerogovým. Pouze oni měli přístup do speciálních táborů vznikajících mimo

velkoměsta, kde se školili s jediným cílem — ovládnout trans parenci, svými silami probudit obra k životu.

Sto generací se muselo vystřídat, než se vyvinul zmechanizovaný postup. Stále znovu se projevovalo, že je zapotřebí ještě větší oddanosti a ještě hlubšího přesvědčení. Obra nyní oživovaly vášnivé modlitby a s tragickou pravidelností ho posílaly, aby zacloumal chrámovou bránou... Jenže bez nejmenšího úspěchu.

Našli se však Herreachové, kteří se vydali jinou cestou. Přicházeli k pís kově zbarvené stěně s všemožným náčiním, jaké vznikalo v nadcházejí cí ěře techniky. Nejprve s železnými lopatami, kopáči a kladivy. Když to nepomohlo, zkusili to s nebezpečným střelným prachem, který vyvinuli horníci. Nezanekali na chrámové zdi ani škrábnutí. Nálož, která by doká zala proměnit celou čtvrť herreašských domů v sutiny a popel, vy buchla bez účinku.

Nejvyšší zvěstovatel přihlížel tomu to marnému pachtění u chrámu s velkorysým nadhledem. Neviděl důvod, proč proti němu zakročit. Zakrátko se prosadil všeobecný názor, že na Kummerogův chrám nelze vyžrát mechanickotechnickým způsobem. Ke Kummerogovi tedy bylo třeba najít duchovní cestu, a to bezpodmínečnou víru. v cleros a v obra Šimbaa, kterého dokázali stvořit pouze knězi.

Všude, ať již v horách nebo ve stepi, se Herreachové modlili k bohu za chrámovými zdmi. Sešlo se nejméně dvanáct osob, na věku ani na inteligenci nezáleželo. Sedly si do kruhu a za vzájemného dotýkání se uvedly do transu. Obraz boží, který si v duchu vyvolávali, mohl být velmi různý. Pokud se tohoto sezení zúčastnil kněz, určoval jeho podobu on. Tyto modlitby probíhaly v euforické náladě, a když se pak účastníci vrátili do skutečnosti, měli intenzivní pocit uvolnění a radosti.

Tento postup pocházel z hlavního města a byl výhodný v tom, že jej mohl používat každý. Byl prostý, srozumitelný, a první úspěchy se dostavovaly zaručeně v krátké době.

Kumrnerdg poskytoval oporu v bezvýznamné, otupující existenci. Materiální bohatství nemělo cenu, vláda se nevyplácela a tělesné požitky nikdy nepřinášely trvalé uspokojení. Koruna veškerého žití byla spatřována v tom, že každý toužil alespoň jednou spatřit na vlastní oči chrám.

Zlepšená síť cest zkracovala vzdá lenosti. Největší dopravní tepnou byla Johmova silnice mezi Keeriochem a Moondem. Brzy přibýly další, které směřovaly hvězdovitě z hlavního města. Putovaly po nich od města k městu celé kolony povozů. Netahali je Herreachové, nýbrž speciálně vy cvičení krátkorožci.

Na dlážděném prostranství v Moondu se často scházely tisíce poutníků. Pokud se jim poštěstilo, mohli být příchozí přítomni vyvolá obra Šimbaa a užasle přihlížet, jak dvanáctimetrový Herreach cloumá bránou. Všichni v těch chvílích doufali, že tentokrát je modlitba umožní rozrazit.

Nikdy se to ale nestalo — ani pomocí modlitby, ani použitím stále ostřejších nástrojů.

Pokud něco ohrožovalo navyklý způsob života, byla to technika, která s sebou přinesla novou eru — ale i to jen tehdy, když se nová filozofie dostála do střetu se starou. Herreachové měli hodně času na přemýšlení a mnozí jej bohatě využívali. Jed ním z nich byl Szonkar narozený v Präonu.

×

×

×

Zpráva se rychle šířila celou stepí. Zakrátko dorazila do měst a vesnic a přenášela se z chýše do chýše jako požár. Jistá kočovnice, žena jménem Bluus, se vydala z Galanteru přímo za

nosem. Živila se stepními plody a samotu v pustině si vynahrazovala modlitbou. Nakonec se vrátila tam, odkud vyšla — do Galantem.

Z toho se dalo vyvodit několik závěrů. Zaprvé: Bluus zcela zjevně po čase ztratila směr a bloudila v kruhu. Což bylo vlastně nemožné, protože Herreachové měli skvělý smysl pro orientaci. Zadruhé: Bluus lhala, vě domě vypověděla nepravdu. Ale proč by to dělala? Ke třetímu vysvětlení se klonila většina: Četní Herreacio vč věřili, že do Bluusina osudu zasáhl neprokazatelným způsobem sám Kummerog.

Cleros byl v této záležitosti velmi zdrženlivý a moonclská modlitebna nevydala žádné stanovisko.

Nikoho v té době nenapadlo, že by mohlo existovat čtvrté vysvětlení — až na řečeného Szonkara. Na Herreacha měl krátké nohy a měřil necelé dva metry. Zato jeho legendární noseček zabíral polovičku obličejů. Když se na dmul, Szonkar přes něj skoro neviděl.

Když se Szonkar dozvěděl o Bluusině příběhu, usedl u zapáchajícího potůčku na kraji města. Nevěřil v Kummerogův zásah... Musel najít jiné vysvětlení.

Jak je možné jít rovně a dorazit do výchozího místa? uvažoval. Pak po hlédli k obzoru, kde viděl konec stepi. Měl dobrý zrak, a proto věděl, že vzdálené objekty, vysoké stromy nebo hory, jako by měly stále uříznutý spodek. Ten se objevil až ve chvíli, když se k nim někdo přiblížil. Jinými slovy tato dolní část musela ležet pod horizontem. Každý Herm ach to znal, nikdo ale nepřemýšlel o tom, proč to tak je. Nebylo v její mentalitě pít se po příčinách něčeho, co bylo zcela zjevné.

Szonkar pochopil, že zrněna směru spočívá již v samotném putování. Každý šel nevyhnutelně stále dolů. Bluus putovala tak dlouho dolů, až prakticky opsala kruh. Sklonil se, se- 'škrábal trochu bahna z břehu a vy tvaroval si kulatý žmolek. Zamyšleně se zahleděl k obzoru a zamumlal:

„Co když svět je koule? Koule.

Tato myšlenka ho ohromila natolik, že nevěděl co si s ní počít. Vzpamatoval se teprve když začal opět vnímat zurčení vody.

Uchýlil se do své chýše. Rozjímal, zavrňovat různá pro a proti a stále docházel k témuž názoru. Zanedbával v té době polní práce a nechal se žít přáteli. Ti jen netečně přihlíželi, jak i po stu spánkových obdobích stále ještě zarytě mlčí.

Když bylo bezvětrí, prováděl u své chýše vytrvale pokusy. Umístil na urovnané zemi plochou desku, navrhl na ni hromádku jemného písku — a tu posléze rozpůlil nožem. Levou kopičku odsunul stranou a pravou rozdělil znovu na dvě poloviny. Tak postupoval, dokud nebyly hromádky skoro nepatrné a skoro je nerozeznával.

Později si navykl procházet se bez cílně a zadumaně pahorkatinou na

kraji města, ale nakonec toho zanechal. Staly se určité věci, které mu pomohly Vrátit se do normálního života.

V dalekém Moondu vynalezli před časem způsob jak zhotovovat knihy ve velkém, a tak se všude mohla rozšířit filozofická a technická díla. Ve velkých městech už mezitím obchod neprobíhal dřívější směnou, nýbrž prostřednictvím peněz. A těch měla Szonkarova komuna hojnost. Szonkar sám se účastnil modliteb tak ukázněně a nápaditě, až zaujal místního kněze. Byl však příliš stár na to, aby se mohl stát učedníkem Kurnmerogovým.

Zdalo se, že žije stejně požitkářsky jako ostatní. Plodil potomky, stárnul rychleji než druzí a nakonec tělesně zchradl natolik, že bylo možno očekávat jeho brzký konec.

V té době došlo u Szonkara k po slednímu vzepětí energie. Přestal roz jímat a nachystal se na dalekou cestu. Všichni se domnívali, že se stařík vydává na pouť do Moondy, aby se pomodlil u Kummerogova chrámu. Mělo je varovat to, že si kromě skromných zásob přidal do rance také pytlík s pískem.

×

×

×

Účast na hromadné modlitbě před Kummerogovým chrámem vyvolala v Szonkarovi nejvznešenější pocit v životě. Viděl obra Šimbaa, jak cloumá bránou. A také most přes zapáchající kloaku zvanou Taumond, na jejímž protilehlém břehu sídlili clero ve.

Odjakživa si myslel, že je obtížné vstoupit do jejich modlitebny. Jenže to nebyla pravda, dalo se do ní vejít stejně snadno jako do obyčejné chýše, pokud byl člověk ohlášen. Hem žilo se to v ní bílými kutnami kněží, kteří neustále proudili dovnitř a ven. Poprvé v životě také

spatřil fialový hábit připomínatele s oválným symbolem modliště na zádech.

Bloudil dlouho chodbami. „Kudy do auditoria?“ zeptal se nakonec jedné kněžky.

Neochotně se zastavila, ukázala na jakousi prkennou přepážku a řekla:

„Stojíš před ní, starochu.“

Szonkar otevřel dveře. v přepážce a nahlédl do sálku s holými kamennými stěnami. Čekalo na něj sedm Herreachů. Dávali najevo svou netrpělivost a obdařili ho ne zrovna vlídnými pohledy. Nezačínalo to dobře. Bylo však důležité, co chtěl shromážďení sdělit.

Málem se mu zastavilo srdce, když spatřil Kummerogova Nejvyššího zvěstovatele, který měl na sobě jako jediný žlutou kutnu. Dále tu byli tři Herreachové ve fialových hábitech a ostatní na sobě měli bílá roucha obyčejných kněží. Jeden z nich obsluhoval moderní stroj s vyraženými písmennými znaky, jímž se daly popisovat čisté listy.

„Čekali jsme na tebe, Sonko.“

„Jmenuji se Szonkar,“ opravil příchozí kněze a spustil rovnou o cestě kočovnice Bluusy a o myšlenkách, které v něm tato pouť vyvolala.

„Jediné možné vysvětlení,“ prohlásil po chvíli, „které současně spojuje všechny známé jevy, je následující:

Svět je koule. Rozumíte mi? Žádná nekonečná placka, jak jsme si odnepaměti mysleli... , nýbrž koule!“

Vzápětí se rozpovídal o obzoru. Proč pod ním lze zmizet, a přece existovat dál. A o nekonečné cestě, která vede vždy k témuž výchozímu bodu.

Nedalo se poznat, zda Nejvyšší zvěstovatel poslouchá jeho vývody, nebo ne. Také nosce ostatní neprozrazovaly jedině hnutí mysli,

Uvažujte prostě! Představte si svět jako kouli, jako obrovský žmolek půdy a kamení.

První část slyšení byla u konce a nikdo neřekl ani slovo.

„Ale to byl jen začátek,“ promluvil Szonkar do hrobového ticha. „Abych vysvětlil druhou část svého obrazu světa, něco jsem si s sebou přinesl.“ Vytáhl pytlík a vysypal písek na desku stolu. Nyní vysoce postavení, clerové poprvé zareagovali. Nejvyšší zvěstovatel svažil udiveně nos a připomínatele se nadmuti. Szonkarovi to připadalo příznačné. Že je svět kulatý je nevyrušilo z klidu — zato hromádka písku je zaujala okamžitě. Přesto začal hromádku rozdělovat nožem na stále menší půlky.

„I to nejmenší je totožné s celkem,“ prohlásil. „Vše se řídí stejnými zákony, i hrst písku. Podívejte se, co leží na stole.“

„Jednotlivá zrnka?“ vyhrkl jeden z kněží v bílém.

„Správně. A vypadají jako koule. A kdybych měl dostatečně ostrý nůž, rozpůlil bych i tuhle kuličku. Před stavme si tento proces ve velkém. Dejme tomu, že se tento kousíček nezmenšuje, nýbrž zvětšuje. Nakonec je tak velký, až zahrnuje celý svět,“

Staříčkový, zchřadlý Nejvyšší zvěstovatel náhle pozvedl paži a zvolal: „Co nám tím chceš říct? Jakže se jmenuješ? Sonka? Pospěš si trochu, prosím!“

„Jmenuji se, Szonkar, Szonkar z Prbonu,“ opravil ho návštěvník pedantsky.

„Tak oč jde, Sonko?“

„Jak už jsem uvedl — tvrdím, že i to nejmenší se shoduje s celkem. Máme hromádku, která sestává z pískových zrnků. Každá z těchto kuliček je identická s vlastním světem. Tak probíhá stvoření. Náš svět je pouze jeden z mnoha, kolem nás existuje možná celý vesmír. Možná ho jen nejsme schopni vidět.“

Nejvyšší zvěstovatel se namáhavě zvedl, uchopil Szonkara za paži a odvedl ho k průhledu ve zdi. Ukázal na kalný zakouřený, obzor nad Moondem a řekl: „Chceš snad vážně tvrdit, že se nebeské víry skládají z koulí? Nebo z písku? Opovažuješ se tvrdit, že víš, z čeho je stvořeno nebe?“

„To ne, Nejvyšší. To si nedokážu vyložit, zatím ještě ne. Nemohlo by ale nebe být něco jiného, než jak je pozorujeme my zdola? Co kdyby bylo totožné s Kummerogovým vězením? Přemýšlej! Může být malý chrám skutečně boží vězení? V mládí jsem zlézal mnohem vyšší hory než je Kummerogův chrám.“

„Nesmysl!“ namítl Herreach ve žlutém hábitu zlostně.

Szonkar vycítil, že nemá nejmenší šanci se obhájit, a přece se nemínil vzdát. „Vzpomeňte si na Kummerogovo proroctví!“ řekl naléhavě. „Na poslední věty, jimž jsme nikdy nerozuměli. Až Herreachové pokročí dost daleko, ve vzdálené budoucnosti, pak se brána otevře a bůh Kummerog jí projde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá polovina a druhá tmavá. Neznamená to, že se něco stane s nebem? Co asi značí ona zářivě světlá polovina?“

„Tímto vypršel čas slyšení, Sonko,“ řekl chladně Nejvyšší zvěstovatel.

„Nachází se v ní mnoho světů, jako je ten náš!“ nedal se Szonkar. „Možná tam žijí jiní Herreachové! A my se s nimi setkáme! Nechce nám Kummerog zjevit právě tohle?“

„Odmítáme to poslouchat, Sonko...“

Szonkar pohlédl na šest zlostí na dmutých Herreachů. Pouze jediný připomínatel ve fialovém si ho měřil s jistým zájmem, ale to byla jen slabá útěcha.

Opustil největší modlitebnu na světě a věděl jistě, že ničeho nedosáhl. yl přesvědčen, že poznal pravou podstatu stvoření, ale k ničemu mu to nebylo. Po celou dlouhou cestu do Pröonu mlčel a jeho potomci později vypověděli, že do smrti nepromluvil jediné slovo.

× × ×

Onen připomínatel, kterého jako jediného zaujala Szonkar slova, se stal Nejvyšším zvěstovatelem až ve vysokém stáří. Nechal filozofovy vývody sepsat a nazval dílo Szonkarova doktrína.

Herreachům nikdy nepřiřostla k srdci, i když jim její obsah připadal zají mavý. Až o několik generací později se potvrdila pravdivost její první části.

Svět byl skutečně kulatý. Komunikační systémy se natolik zdokonalily a povozy jezdily do stepi tak daleko, až už nebylo možno déle popírat realitu. Dosavadním obrazem světa otřásly další detaily. Mnohé z nich se daly přičíst náhodě, některé ale ne pokojné tvořivosti Herreachů.

Velmi významný byl vynález optických čoček, z nichž bylo možné sestavit dalekohled. Poprvé se dalo přesněji pozorovat nebeské víření. A skutečně — velké víry se daly r6zklá- dat na nekonečný počet menších. To, co je za víry, se však nedalo zjistit ani těmi nejsilnějšími čočkami.

Měl Szonkar pl'avdu? Pobýval Kummerog v chrámu nebo někde v dáli, na druhé straně oblohy ve světě podobném tomuto?

K nejdůležitějšímu objevu došlo v Norrfské nížině, vzdálené asi tisíc kilometrů od Moondy. Rolníci klučili půdu pro nové pole, když narazili na balvan, kterým se nedalo pohnout. Pokoušeli se jej rozbít ostrými špičáky, bušili do něj palicemi a nakonec to zkusili střelným prachem. Kámen však zůstal vřezet neporušený v půdě.

Vesnický kněz měl zvědavou povahu. Navrhl, aby kolem balvanu vy hrabali půdu a prozkoumali jej. Byl to senzační objev. To, co rolníci považovali za kámen, byl předmět ne známé velikosti, zhotovený z extrém ně tvrdého železa. Nikdo nedokázal určit, jak dlouho leží v zemi. Důležitější otázka však zněla: Kdo jej sem asi zahrabal?

Jsem velmi nespokojen. Čas plyne a Herreachové se neučí, říká Kummerogův program.

Jsem jiného názoru, namítá Stroj. Vidím jisté pokroky.

Jsou ale pomalé, příliš pomalé!

To je pravda, odpoví Stroj.

Starají se málo o technický aspekt. Chybí jim podnět. Nevyvinuli ani ja dernou techniku. Věří, že všechno vyřeší pomocí ducha, namítá Kummerogův program.

To nemusí být na škodu..

Ale ano! Dej tomu lidu nový podnět! požaduje program.

V tomto okamžiku to nemá smysl. Když chrám vydá pokyny nevyhovující herreašské mentalitě, uvrhne jejich civilizaci do krize. Měj ještě strpení.

Já budu trpělivý do konce věků, ale Kummerog ne...

Jistý Herreach, jehož jméno není v dějinách doloženo, nechával v galanterských sklepeních procházet dlouhým drátem elektrické impulsy a při tom učinil závažný objev: Energie, kterou na jednom konci dodal, vyšla opět na druhém konci. Napjal dlouhý drát od své chýše až k chýši spřátelené komuny, vzdálené půl kilometru. Když pustil do drátu impuls,

mohli jej na druhé straně zachytit pomocí speciálního magnetu, který ťukl na plíšek. Později se domluvil se sousední komunou, že svou návštěvu ohlásí vždy trojím cvaknutím.

Nikdo v té době nechápal dosah tohoto zařízení. Herreachové se odjakživa věnovali přírodním vědám jen okrajově, a tak o tomto objevu vědělo pouze několik zasvěcenců.

Nedělo se nic, dokud jiný Herreach nepřišel na to, že by tímto přístrojem bylo možné předávat zprávy. Před nesl svůj nápad na organizační radě, která převzala správu• nad Galanterem. Tou dobou se právě stavěla rozsáhlá obytná čtvrť pro stepní a kočovné Herreachy, kteří se chtěli

usadit ve městě. Bylo tedy zapotřebí hodně stavebních materiálů; jen se nevědělo přesně jaké, kdy a kde.

Poslové ztráceli mnoho času v přecpaných ulicích, proto je nahradila síť speciálních drátů a měničů proudu, spojující různé konce Galanteru. Kódovanými signály se pak daly posílat krátké zprávy.

A tak se zrodila telegrafie. O tři generace později se podél důležitých dopravních cest tyčily telegrafní tyče a Moond byl propojen s Galanterem, Pröonem, Keeriochcm a ostatními městy. Další tři generace trvalo, než byly k síti připojeny i ty nejzapadlejší kouty.

Pokud se někde objevilo nadané dítě, ze kterého se mohl později stát učedník Kummerogův, rozhodoval o jeho osudu telegraf. Z dolů nebo velkých thunamových plantáží přicházelo tolik zboží, kolik jej bylo skutečně zapotřebí. Ustaly problémy se zásobováním a s tím, že určité výrobky zbytečně podléhaly zkáze. Jedna z nejdůležitějších telegrafních stanic byla v Norffské nížině, kde si všichni stále ještě lámali hlavu s oním po divným neodstranitelným balvanem. V průběhu výkopových prací objevovali pod povrchem stále nové větvičky se chodby, tvořící opravdovou síť.

Nejvyšší zvěstovatel sem vyslal jednoho připomínatele, aby dohlédl na práce. A protože nemohl být užitečný ničím jiným, vedl často modlitby dělníků;

Jednou se však stala nehoda. Za deštivého dne došlo k částečnému zjevení a nad balvanem se vytvořilo beztvaré pole, nepodařený obraz obra Šimbaa.: Mohl za to přirozeně připo mínatel, protože dělníci nebyli školení.

Co přesně tuto částečnou manifestaci způsobilo, se nedalo posléze zjistit, nicméně norffský kámen se v té chvíli zničehonic pohnul. Jeho horní část se odklopila jako víko a odkryla vstup do jakéhosi dolu. Uvnitř šach ty zářil nějaký zdroj, srovnatelný pouze s elektrickým osvětlením v hlav ním městě.

První vstoupil do šachty sám připomínatel. Byl to stoik a nedal se jen tak vyvést z klidu. Patřil k těm, kteří se dokáží dívat s odstupem i na vlastní smrt.

Když poprvé překročil neviditelnou hranici, v duchu se mu zjevila dva a půl metru vysoká hrozivá černá bytost. Stačilo uskočit a zjevení bylo to tam. Několikrát tento postup opa koval a fungovalo to přesně jako hodinky. Po celou dobu mu zněl v hlavě sled hlásek, jakési slovo, které nikdy předtím neslyšel, na které ale musel neustále myslet.

Připomínatel telegrafoval svá pozorování neprodleně do Moondu. Po žádali ho, aby slovo, které slyšel, pře vedl do herrodské hláskové podoby.

, Znělo asi jako “a-jin-di“ a nepodobalo se žádnému známému výrazu. Zřejmě šlo o jméno oné černé bytosti. To byl však pouze začátek celé řady zpráv. Z dolu se vyklubalo opravdové bludiště a přicházely tisíce hlášení o nevysvětlitelných jevech. K obrovskému kamenu se hrnuli herreaští badatelé a hynuli po tuctech, když uhořeli v zářivých závěsech nebo je rozdrtily neviditelné ruce.

Nepřavilo se v Szonkarově doktríně, že na druhé straně nebeského víření existují cizí světy a bytosti? Herreachové neměli rádi záhady, takže by skálu nejspíše po čase opět zahrabali, kdyby je nezastihlo poselství Nejvyššího zvěstovatele.

× × ×

Tou dobou protkávaly step první železniční koleje a začaly spojovat velká města. Nikdo však nechápat, proč jedna z prvních tratí vedla do nejzapadlejší stepní provincie, do Norffské nížiny.

Moondská modlitebna se vyjádřila, že si od kamenného labyrintu slibuje, že jí dodá rozhodující podnět k otevření chrámu, třebaže pátrání při neslo tolik obětí.

Prvním vlakem do Norffy dorazila delegace z hlavního města. Ve vago nebyli jen dělníci s náradím, ale také Kumerogův Nejvyšší zvěstovatel, doprovázený stovkou clerů a třemi připomínateli.

Byl to vůbec první zvěstovatel, který si přijel osobně prohlédnout bludiště. Cesta vlakem trvala pětinu času, který dříve Herreachové strávili na drkotajících povozech tažených krátkorožci.

Vedoucí vykopávek provedl delegaci několika tucty kavern. Nejdůležitější z nich říkali výzkumníci „A Jin-diho herna“. Vstup do ní střežil tentýž přízrak, který děsil niky již nahoře. Když někdo vstoupil dovnitř, naskytl se mu neobyčejný pohled. V třicet metrů vysoké jesky ni zářila podivuhodná světlohra. Ti síce, možná desetitisíce třpytivých bodů se pohybovaly pomalu na svých drahách. Hrály všemi známými barvami a žhnuly jako elektrické výboje. Jen s tím rozdílem, že nězhasínaly.

Nikdo si to nedokázal vysvětlit a Nejvyšší zvěstovatel se svou družinou jen pozoroval v bezmocném úžasu onu fantastickou hru světél. Odkud se bere takový jas? Vždyť ke světélům nevedou žádné dráty!

Nejvyšší zvěstovatel si povšiml, že kolem některých světél krouží malé jasné tečky. Bez zjevného řádu a smyslu. To ovšem neznamenal, že toto kroužení postrádalo, smysl. Ni kdo to nevěděl lépe než zvěstovatel. Jistá teorie tvrdila, že tato „herna“ má něco společného se Szonkarovou doktrínou a že představuje model cizích světů. Jiná zase hovořila o Kumerogových zjeveních, která zprostředkoval budoucím herreachským generacím strážce jménem A-Jin-Di.

Obě teorie měly něco do sebe, a ani Nejvyšší zvěstovatel nebyl schopen rozhodnout se pro jednu z nich. Pod zemní výzkumy v Norffské nížině pokračovaly podle osvědčené metody a každý pokrok si vyžádal určitý čas; a občas i život netrpělivého badatele.

× × ×

Železnice byla geniálním vynálezem a zasáhla významně do vývoje herreachské společnosti. Bylo však potřeba vyrovnat se s mnoha těžkostmi. Za prvé se v dolech těžilo příliš málo rudy vhodné k výrobě železa a zadruhé parostroje první generace spotřebovaly příliš mnoho braadových uhlů. Spotřebu se podařilo snížit teprve mnohem později a rozšíření parostrojů umožnilo zvýšení jejich účinnosti.

Železniční síť nerostla příliš rychle, zato vytrvale. V jejím středu se nacházelo milionové město Moond a směřovalo do něj osmdesát procent všech cestujících. Prakticky každý se chtěl pomodlit u Kumerogova chrámu, dokonce i staří a slabí.

V době, kdy v Moond započal úžasnou kariéru mág parní energie Prudd Hon, přijížděl do metropole za jedno spánkové období tucet vlaků s poutníky. Prudd Hon došel k názoru, že nastal nejvyšší čas, aby si železnice našla nové oblasti použití.

Nejdůležitější z nich byla nasnadě:

Moond praskal ve švech, a kdo se chtěl dostat na druhý konec města, musel počítat s celým jedním dnem. Ulice byly příliš úzké a nedaly se rozšířit, protože by bylo nutné zbořit spoustu domů. K dopravním zácpám navíc utěšeně přispívaly nesčetné povozy tažené krátkorožci.

Organizační rada se s tím nedokázala vypořádat. Ať dělala co dělala, milion Herreachů ve sto tisíc nepro měnila.

Železniční továrna stála na okraji města a vyráběla lepší lokomotivy než ty, které se zhotovovaly v Hovveru. Velký podíl na tom měl Prudd Hon, který vymyslel spoustu technických zdokonalení, i když to byly leckdy pouhé detaily. Svě nápáditosti vděčil za přízvisko Mág parní energie.

Podle jeho názoru dosáhl rozvoj železnice hranice svých možností, nyní šlo o to optimalizovat její pro voz. Vlaky neměly překonávat delší trasy stále vyšší rychlostí, nýbrž ra ději kratší úseky pomalým tempem. Protože byl Prudd Hon skutečně ne konvenční myslitel, vyvinul projekt městské dráhy. Představoval si ji jako obrovský propletenec tratí spojujících vzájemně jednotlivé čtvrti, po kterém by jezdily vlaky a vždy po několika stech metrech by zastavily, aby cestující mohli pohodlně vystoupit a na stoupit, a dostat se tak snáz do cíle své cesty.

Nějaký čas mu trvalo než zhotovil plány, a se třemi velkými rolemi papíru se vydal do městské organizační rady. Nyní záleželo na Mágovi parní energie, aby dokázal přesvědčit radní, kteří zde pracovali z vlastní vůle.

Konečně stanul tváří v tvář devíti člennému grémiu. Většinu Herreachů již znal, jen připomínatelku ve fialovém hábitu viděl poprvé. Jmenovala se Presto Go. Měla blízko sebe posazené oči a nápadně malý noseček. Prudd Hon ihned poznal, že je v radě vůdčí osobností, ale nijak ho to neudivilo.

Presto Go v něm jako jediná nespatořovala pouze pomateného pouštního hraničáře a projevovala o něj jakýsi přátelský zájem. Byla úžasně chápavá. Prudd Hon vůbec nečekal, že by se již na začátku setkal s příznivou odezvou. Počítal spíše s tuhým bojem. Na druhé straně ale nemohl připomínatelku jen přemlouvat jako ostatní, musel přijít s promyšlenějšími argumenty.

„Pokud jsme ti dobře rozuměli, chceš rozvést koleje po celém městě, nemám pravdu?“

„Správně, připomínatelko.“

„Vypočítal jsi, že v nejlepším případě bude třeba strhnout pět a půl tisíce chýší

„To souhlasí.“

„Jak jsi přišel na to, že rada schválí tenhle bláznivý nápad?“

„Jednoduše, výpočtem. Veškeré moonenské uličky a ulice jsou věčně ucpané. Nelze stavět nové chýše, pro tože by se navíc zahltily dopravní cesty. Když ale vybudujeme moonenskou městskou dráhu, všechny tyto prostory se automaticky uvolní. Počet obydlí, která bude možné postavit, přibližně vyrovná počet zbouraných. A zásadně se zlepší dopravní situace.“

Presto Go měla bezzubá ústa po celou dobu otevřená, jak se soustředila. „A co než se dráha vybuduje?“ zeptala se zničehonic. „se vypořádáme se ztrátou nocležišť během výstavby?“

„Město se s tím bude muset na přechodnou dobu smířit.“ Prudd Hon pozoroval bedlivě radní. Herreachy nikdy nezaskočila bída, nemoc, stísněný prostor ani hlad. Koho to zajímalo? Většinou ani přímo postižené ne.

A pak přišel vlastně rozhodující dotaz: „Může nám moonenská městská dráha pomoci při dopravě poutníků?“

Prudd Hon pobaveně zafrkal. „Ano,“ odpověděl vzápětí. „Až se dráha dostaví, většina poutníků zmizí z ulic. Mimo město postavíme velké přestupní nádraží, odkud budou jezdit kyvadlové vlaky, které využijí koleji městské dráhy.“

Připomínatelka a ostatní radní na Mága zamyšleně pohlédli. Prudd Hon vytušil, že je načase skončit svůj výstup. Položil na stůl plány, aby se s nimi radní mohli seznámit, a rozloučil se.

Dobu zbývající do dalšího slyšení využil k tornu, aby získal co nejvíc informací o Presto Go. Na vlastní kůži poznal, že umí počítat a ráda rozho duje. Nicméně ho překvapilo, když se dozvěděl, že zabila několik Herreachů, aby se mohla stát připomínatetkou. Podivil se, jak může Nejvyšší zvěstovatel strpět takovou osobu ve svém blízkém okolí.

V určený termín vstoupil do kamenné budovy na břehu Taumondu, kde sídlila organizační rada. Presto Go ho už očekávala. Nechala ho škvařit

se ve vlastní š až začal nervóz ně šoupat nohama, a pak prohlásila:

„Vybudujeme dráhu, ale pod jednou podmínkou, Mágu. Stavba se musí uskutečnit tak rychle, aby nenarušila příliv poutníků ke, Kurnmerogovu chrámu.“

„To nebude snadné,“ namítl Prudd Hon. „Nedovedu si ‘představit, že se ještě dožijeme zahájení provozu.“

„Mám na to jiný názor. Nesmí to trvat déle než čtvrtinu herreašského života.“

„Nejde to.“ ‘

Presto Go pozvedla zlostně noseč ‘ a řekla: „Uvidíme. Mluvila jsem s Nejvyšším zvěstovatelem a celý cle- ros se postavil za projekt.“

× × ×

Prudd Hon opustil výrobu a všechny své síly ,nyní vynakládal na stavbu městské dráhy. Cennou pomoc mu poskytovala Presto Go, která však současně využila projekt, aby upevnila s postavení v clerosu. Prováděla chladnou mocenskou politiku, zatímco jemu šlo jen a jen o dokončení dráhy a pramálo se staral o jiné záležitosti. ‘

Když byly dávno položeny koleje, vyvstala námitka, že městská dráha zamoří ještě víc‘moonské ovzduší, protože i její lokomotivy budou poháněny braadovýrni uhly. Přesto práce pokračovaly a v rekordním čase vznikla celá železniční síť. A Mág parní energie se znovu začal věnovat zdokonalení souprav, které po ní měly jezdit.

Městská dráha byla dokončena za čtvrtinu herreašského života, jak Presto Go předpověděla. Byl to největší kolektivní počín v dějinách tohoto lidu.

Připomínatelka se stala za nevyjasněných okolností Nejvyšší zvěstovatelkou a na nějakou dobu zmizela Mágovi parní energie. z dohledu. Ne však navždycky, protože se vbrzku střetli znovu.

Prudd Hon přivedl k rozkvětu železnici a vybudoval městskou dráhu - a co teď? Byl stále ještě naživu, i přes zamořené prostředí hlavního města. Možná ho hnala vpřed jakási vnitřní posedlost, možná něco jiné ho.

Rozhodujícího vnuknutí se mu do stalo, když se jednou uvolňoval při modlitbě. Seděl spolu s tisíci poutníky u paty Kummerogova chrámu, ale místo aby upadl do blahodárného transu, zíral nehnutě na pískově zbarvenou chrámovou stěnu.

Až pokročí tento lid dostatečně daleko, ve vzdálené budoucnosti, pak se brána otevře a bůh Kummerog jí projde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá polovina a druhá tmavá.

Kdo tvrdí, že Herreachové dosud nepokročili dost daleko? přemýšlel

Prudě Hon. A co takhle použít moderní parní energii k vyrazení brány? Jaký to nápad! Možná pomocí soudobé techniky dokážeme to, čeho nebyly schopny modlitby deseti tisíc generací!

Žhavá vlna pohltila během deseti vteřin vše, co se nacházelo v labyrintu, neznámá zařízení stejně jako výzkumníky v chodbách. Zablesklo se a exploze byla vid na kilometry daleko.

Spolu s bludištěm zmizela z povrchu i ves Norffa a celá nížina se pro měnila v jeden obrovský kráter. Smrtonosné peklo přečkala pouze železniční stanice. Do Keeriochu a Moondu okamžitě putovaly telegrafní depeše.

× × ×

Šestidimenzionální impulzy! hlásí znenadání Stroj.

Jak je to možné? ptá se Kummerogův program.

Nemohu říct. Jde o šokovou vlnu značné síly.

Herreachové nepokročili dostatečně daleko. aby vyrobili šestidimenzionální energetické fronty.

Bezpochyby správný závěr, odpoví Stroj. Ale je pozdě. Naprogramované procesy byly spuštěny.

To znamená?

Že temporální příkop je zrušen. Končí šero. Rozloží se a rozplynou planetární vířivá pole. Iregulární univerzum se rozpustí ve standardním univerzu.

Jsou na to Herreachové skutečně připraveni?

Myslím že ne. Jak jsem již ale řekl, je pozdě.

Program se nadlouho odmlčí, a pak prohlásí: Nevím, zda e to v Kumrne rogově zájmu...

× × ×

5000 učedníků Kummerogových za ujalo předem určená místa. Všichni se ukázněně shromáždili ke společnému transu. Presto Go seděla na okraji chrámového prostranství a bedlivě se rozhlížela, patrně připravena zasáhnout, kdyby došlo knějakým výstřelkům. Koldokola se tísnil dav poutníků, žádný se ale neodvažoval přistoupit blíž k učedníkům. Bylo na řízení zachovávat odstup, když se vyvolával legendární obr Šimbaa.

V Presto Go zaslechla tiché mručení protkané jednotlivými výkřiky a Cítla, jak se sto metrů před chrámem zvedá v začouzeném vzduchu třtivý potenciál. Nejprve e z něj vy loupl průhledný trup a za ním stejně průhledné údy a hlava. Čím hlouběji se učedníci nořili do transu, tím více produkovali energie a tím jasněji se rýsovaly obrysy. V

Nakonec dvanáctimetrový obr dutě zasténal. Tužby lidu se v tomto oka mžiku zhmotnily v této postavě. Presto Go si vzpomněla na starou píseň. Ty jsi obr, postava z našich snů, obr Šimbaa. Obře Šimbao, ochraňuj můj spánek, plň má přání a veď mou ne konečnou pouť. V

Obr vrávoravě vykročil a Presto Go slyšela, jak dupe. Netečně sledovala, jak jsou jeho kroky čím dál jistější. Umlklo mručení a nastalo bezdeché ticho.

„Šimbao!“ vykřikla náhle Nejvyšší zvěstovatelka. „Otevři bránu! Vysvobod’ Kummeroga!“

Něco n v pořádku. Něco se děje. Presto Go ucítla, jak jí povlává žluté řasené roucho. Že by vítr? Nesmysl! Smog se ani nepohnul. Vzápětí za hřmělo a země začala vibrovat. Zdálo se, že kromě ní si nikdo nevšiml, že se děje něco mimořádného.

Šimbaa přešel těžkopádně k obdélníku brány, napráhl paže a ohlušující pobízivé výkřiky dosáhly prahu bolestivosti.

Presto Go si uvědomila, že je to zemětřesení. V Keeriochu k němu docházelo často... Ale tady, v Moondu?

A náhle všichni pohlédli na žhnoucí proužek.

Presto Go instinktivně vykřikla:

„Šimbaao — otevři bránu!“

Zářivý proužek se proměnil v metrový pás a brána se zničehonic otevřela! Zdálo se, že se nevysvětlitelným způsobem naplňuje to, o čem Herreachové odnepaměti usilovali.

Presto Go strnulá hrůzou pozorovala výjev. V životě jejího lidu se vše

točilo kolem Kummeroga a brány, kterou je třeba otevřít. Nejvyšší zvěstovatelka však osobně ani v nejmenším nepředpokládala, že by se to mohlo skutečně stát.

„Šimbaao — Šimbaao!“ ječel dav.

„Nekřičte tolik, zatraceně!“ zvolala Presto Go.

Nikdo ji však neposlouchal. Čím více uředníci procítali z transu, tím více ztrácel obr svůj hmotný zjev. Vybledl, ale obrovská brána se otevřela dokořán.

Za ní se objevila prosvětlená chodba, vedoucí neznámo kam. Poprvé v dějinách měli Herreachové hmatatelný důkaz, že chrám není hora, nýbrž stavební dílo. Někdo musel chrám postavit, vybudovat.

V té chvíli vtrhl na prostranství bezejmenný Herreach a strhl za sebou ostatní. Nikdo nechtěl být poslední. Všichni zběsile vířili a přestali být ovladatelní. Presto Go vděčila jen svému žlutému hábitu, že ji smyslů zbavený dav nespláchl směrem k chrámové bráně.

K pískově zbarvené stěně doběhlo prvních sto poutníků. Zarazili se, protože bránu jako by chránil před neznámými návštěvníky neviditelný záves. Presto Go viděla, jak poutníci hoří po tuctech a jejich těla se mění v popel. Kdy konečně prozřít? Otevřete přece oči! Když to mohu vidět já, proč ne vy?

Vtom k ní přiběhl kněz v bílé kutně. Zpočátku si ho odmítala všimnout. Jaký význam mělo nějaké poselství ve chvíli, kdy se měl zjevit Kummerog? Nejvyšší zvěstovatelka si to ale přece jen rozmyslela, třeba že sama nevěděla proč. „Dej to sem!“ křikla.

Vyděšený posel jí předal telegrafickou zprávu, odeslanou z železniční stanice poblíž Norffy. VŠUDE ZKÁZA. VZDUCH A ZEMĚ ŽHNOU. LABYRINT JE ZNIČEN. NENÍ ANI NÍŽINA.

Presto Go se náhle celá roztřásla, a když vzhlédla k obloze, s konečnou platností si uvědomila, že nastává konec světa. Nebeské víření ustalo a šero ustoupilo nesvětelskému světlu. Pokud nechtěla přijít o rozum, musela zavřít oči. Jenže Kummerogova nejvyšší zvěstovatelka nadále strnule hleděla vzhůru. Nemohla vědět, že v této chvíli nadešel po 250 milionech let první den.

×

×

×

Nad prostranstvím zavládlo opět ticho a každý měl nyní ostře ohraničené obrysy. Něco podobného znali, když vstoupili do záře ohně. Všude bylo světlo a panovala nezvyklá barevnost.

Presto Go cítila na svém pruhledném těle každický paprsek. Vysoko na obloze zářil žlutý kotouč, tak Jasný, že se do něj nedalo dívat. Kdo to zkusil, na několik minut oslepl.

Herreachové poklekali a snažili se chránit si obličejové záhyby. Mnozí z nich přišli o rozum a se schlíplými nosy bloumali pomateně po prostranství. Jiní zase přestali vidět jednu provždy.

...ve vzdálené budoucnosti, pak se brána otevře a bůh Kummerog jí pro jde. Rozevřou se nebesa a zjeví se na nich jedna zářivě světlá polovina a druhá tmavá...

Presto Go myslela na proroctví. Kdybychom jen pořádně naslouchali a správně si vyložili jeho význam, mohli jsme zabránit katastrofě! Mluvící hora svůj lid varovala, ale nepře konala jeho tupost

Presto Go se rozběhla v panické hrůze spolu s ostatními. Kdo doufal, že nebezpečno je pouze v okolí chrámu, zmýlil se. V zářivém světle to nulo celé město.

Nejvyšší zvěstovatelka později ani nevěděla, jak se dostala bez úhony do modlitebny. Pod ztemnělou klenbou konečně popadla dech a mohla vyhlédnout výřezy ve zdech. Na ulicích neviděla jediného Herreacha jen na nárožích ležela nehybná těla. Město zjevně propadlo panice, protože bylo vystaveno nemilosrdné moci zářivého nebe.

Co teď. Nejvyšší zvěstovatelko?“ Presto Go se prudce otočila a spatřila všechny připomínatele. tři z nich byli poškrábaní a jeden měl rozbitý nos a krvácel. Trochu se už uklidnila a byla schopna uvažovat jako dříve. Propásli Šanci učinit potřebná opatření, a teď se jim dostalo varování. Umínala si, že nepřipustí další chyby.

„Kummerog nám dal znamení; prohlásila. „nevíme co se stalo, nejspíš ale obr Šimbaa tentokrát uspěl. Proroctví alespoň hovoří o jedné zářivě světlé a jedné tmavé polovině nebes. Tu první jsme již spatřili a znamení pro nás hrozbu. Kummerog nás chtěl varovat, a my jsme ho neposlouchali. Nyní jde o to, abychom pochopili druhou část jeho poselství.“

„Co máme dělat, Nejvyšší zvěstovatelko?“

„Musíme bezpodmínečně konat. Kummerog nám dal znamení, ale nezjevil se. Musíme se vrátit k chrámu. Myslím ale, že bychom se měli chránit vhodným oblečením a hlavně pokrývkami hlavy. Kutny musejí být kromě toho hodně teplé.“ Připomínatel se zraněným noscem se jí zeptal: „Proč? Venku je přece teplo, ne zima.“ Probodla ho pohledem, až se celý příkrčil. „Obávám se, že ses vůbec nepoučil. Jak dlouho bude teplo? Uskuteční se i druhá část proroctví? Nebo si myslíš, že to bylo všechno?“ obořila se na něj.

„Já...“

„Možná bude zakrátko ve městě tma jako v komoře bez průhledů a ochladí se. Třeba budeme rádi, když budeme mít něco, co nás zahřeje.“

„Ve tmě nebudeme vědět, co si počít.“ , Správná připomínka,“ řekla Presto Go zamyšleně. „Ale ne rozhodující. Když sestupujeme do sklepení, také používáme louče, abychom našli cestu. Musíme jich nashromáždit co nejvíc!“

Poté, co ji připomínatelé chvatně opustili, stála Presto Go nehybně u průhledu. Moond jako by propadl apatii smrti. Po několika hodinách si všimla, že se žlutavý kotouč na ob loze přesunul. Klesl k obzoru, dotkl se jej a městský smog hrál kaskáda mi nejrůznějších barev.

Znovu si vzpomněla na Szonkaro vu doktrínu, na teorii o vzdálených světech. Co když je onen kotouč jed ním z těchto cizích světů?

Setmělo se a nakrátko zavládlo obvyklé šero. A pak se skutečně stalo, co předpověděla. Nad Moond se snesla tma a znatelně se ochladilo. Začal vát vítr a Nejvyšší zvěstovatel ka se zachvěla. Co když přijde bouře? napadlo ji.

Vzápětí zadul vítr podruhé, mnohem silněji, a přinesl s sebou zápach spáleniny. Presto Go zavolala připomínatele, aby jí donesli šat. Zakrátko se objevili s narychlo spíchnutým žlutým rouchem ze silné látky a s kapucí. Na sobě měli stejný oděv, jenže fialový. Nějaká žena

přítáhla v koši deset loučí. Takto vybaveni vyšli ven. Zapálili pochodně, pomalu přešli most a zamířili k chrámu.

„Pohleďte!“ zvolala zničehonic Presto Go.

„Co je?“

„Copak to nevidíte? Všude na obzoru!“

Nebeské víření zmizelo, zato na ně shůry zářily jako démanty miliony nepatrných světlých teček. Úplně stejné spatřila Presto Go kdysi v A Jin-Diho herně. Přikázala, aby zhasili louče, protože viděli dost i bez nich.

Došli k prostranství a bázkově a ucti vě zároveň vzhledli k tisícimetrové osvětlené konstrukci se zdálky viditelnou bránou.

„Co teď?“ zeptali se Presto Go připomínatelé.

Nejvyšší zvěstovatelka sraštila nasec a řekla: „Ještě jednou se na to všechno podíváme.

Kráčeli nejistě, ochrnuti bezděčným strachem, než po dvou kilometrech dorazili k chrámu. Leželo zde několik tuctů mrtvol, nejvíce jich bylo poblíž brány. Už zapáchaly.

Presto Go a její nejbližší zástupci zde stáli dlouho a jen se dívali. Veškerá jejich moudrost s pouze sem.

Mezitím se ze tmy začaly vynořovat postavy. Zprvu jich přišlo váhavě jen několik, ale zanedlouho se sem valily davy z celého města. Mnozí na sobě měli bílá kněžská roucha, ale bylo zde i hodně učedníků Kuinmerogových. Přestože měli ještě před několika hodinami dojem, že se jim svět hroutí před očima, rychle si zvykli na tuto zásadní změnu ve svém životě.

A potom došlo k úplně poslední dramatické události. Tisícihlavý dav se rozšuměl. Také Nejvyšší zvěstovatelka zaklonila hlavu jako ostatní

a vzhledla k obloze. Z té se snášel temný stín, který se neustále zvětšoval. Zanedlouho bylo možno zřetelně rozeznat kulovité těleso.

„Proč nespadne až dolů?“ vyhrkl kdosi užasle.

„Vznášející se hora! To není možné!“ zvolal další.

Koule byla přibližně stejně velká jako Kummerogův chrám. Co když se přece jen snese na prostranství a rozdrtí svou obrovskou vahou všechny přítomné Herreachy? pomyslela si Nejvyšší zvěstovatelka a podruhé za krátký čas se loučila se životem. Nebeské těleso se blížilo, a nemělo cenu utíkat. Všichni kolem se také chovali naprosto klidně.

Shora ucítili silný závan, když těle So náhle uhnulo na stranu a sneslo se o hodný kus dál ještě níže. Od povrchu je dělilo jen několik desítek metrů.

Nastalo ticho a Presto Go vycítla ve vzduchu jakousi hrozbu. Koule a chrám, světlo a tma — to bylo příliš.

„Co se stane?“ vykřikl stísněně kdo si z davu.

„Nemám tušení,“ odpověděl mu jiný. „Možná už je po všem. Třeba musíme všichni zemřít. Dejme tomu! A co když je ta koule Kummerogovým nepřítelem? Co když je to druhý dům boží?“

Presto Go naslouchala vzrušeným hlasům, ale sama neřekla žádné slovo. Jen upřeně hleděla na kouli. Byly vidět jasně osvětlené body a v jejich sousedství jakési podivné nástavby.

Nejvyšší zvěstovatelce to připomnělo černou železnici, jen nepoměrně větší, a kulovitého tvaru.

Na spodní části koule, asi padesát metrů nad zemí, se začalo něco dít. Rozzářil se tam náhle velký obdélník.

Presto Go chvíli trvalo než si zvykla na jas, a také řadami Herreachů proběhlo bolestné zasténání. Že by je čekalo totéž co před chrámem, když se otevřela jeho brána?

„Támhle!“

„Viděli jste to?“

„Ano. Ano!“

V jasně osvětleném obdélníku se objevil černý stín. Měl dvě paže, dvě nohy a hlavu. A třebaže to bylo po měrně daleko, Presto Go si až s bolestnou jasnozřivostí uvědomila, že tato postava je cizí. Ten, koho viděli, mohl být kdokoli, rozhodně ale ne Herreach.

„To je Kummerog?“ zeptal se kdo-si.

„Ne.“

„Jestliže ne, kdo tedy?“ Odpověď mohl přinést jen čas...